PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XV ВЕРЕСЕНЬ 1974 ЧИСЛО 9

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XV ВЕРЕСЕНЬ, 1974 Ч. 9

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді	$6.00
Передплата до інших країн	6.00
Поодиноке число	60

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 9 SEPTEMBER, 1974 VOL. XV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada	$6.00
Subscription in other countries	6.00
Singlt copy	60

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
Після літнього відпочинку	1
Становище Комітету Оборони Мороза в справі концертів Д. Гнатюка	2
Т. Мосора — 60-річчя боїв на Маківці	3
С. Білинський — Забутий мистець	5
О. Талпаш і І. Кухаришин — Перші українські садочки - передшкілля в державних школах в Едмонтоні	6
А. Т. — Високе досягнення	7
А. Селепина — „Україна" — Енциклопедія для молоді англійською мовою	8
Отець Т. Міненко — Видання учительського журнала і шкільних підручників	9
Л. Мосендз — Засів	12
Dr. P. Kondra — Moroz Solidarity and Protest Rally	15
Hon. Stephen Worobetz — Beauty and Bennefits of Multiculturalism	16
А. Букса — З окружного з'їзду в Сейнт Кетерінс, Онт.	18
Ю. Гусак і А. Чайковська — З окружного з'їзду в Давфині, Ман.	20
Відділ для дітей	21
Громадська і родинна хроніка	21
Річні звіти відділів	32
Українська вишивка	32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Керамічні вироби.

Уродженець Вінніпегу Джек Шурс навчає гончарства на університеті в Реджайні (це частина Саскачеванського університету). Заки п. Шурс переїхав до Реджайни, він провадив свою власну студію в Вінніпезі. Зовсім недавно відбулася Торонті окрема виставка його праць у Канадській Гільді Гончарів. (Глоб енд Мейл фото).

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ У ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

1. Батьки і діти — Т. Горохович	$ 1.00
2. Блискуча Зоря (про княжну Анну) — Митр. Іларіон	$ 0.50
3. Вибране — Г. Мандрика	$ 1.50
4. Видатні жінки України — Н. Полонська-Василенко	$ 6.00
5. Да Девелопмент оф Юкраінян Класикал Мюзик — Д. Козій	$ 0.50
6. Довідник про Союз Українок Канади	$ 0.10
7. Листки узорів з мистецької книжки (хрестиками, яворівкою, низин.)	$ 0.25
8. Дорогами сорокріччя — Н. Когуська	$ 1.50
9. Збірка мат. на 100-річчя з дня нар. Л. Українки	$ 2.50
11. Навчаймо дітей укр. мови — Митр. Іларіон	$ 0.20
12. На крилах пісень (пісні з нотами на слова Л. Українки)	$10.00
13. На роковини І. Франка	$ 1.00
14. П'еси для молоді	$ 2.50
15. Програма на свято матері	$ 1.50
16. Програма на свято книжки	$ 1.00
17. Програма для садочків	$ 1.50
18. Програма для Мол. Відд. СУМК	$ 2.00
19. Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	$ 1.00
20. Про життя і творчість О. Кобилянської	$ 0.50
21. Підручник для Надзірної Ради Мол. Від. СУМК	$ 7.00
22. 50-річчя здобуття громадських прав — Г. Янішевська	$ 0.75
23. Релігійні мотиви у творах Л. Українки — Н. Когуська	$ 0.50
24. Статут Союзу Українок Канади	$ 0.25
25. Твори Л. Українки (в англійській мові) — КУК	$ 7.50
26. Три сильветки — Л. Білецький	$ 1.50
27. Українська господиня (куховарські приписи, старе видання)	$ 0.50
28. Українські коляди (з нотами) — С. Яременко	$ 0.75
29. Українська жінка в хореографії — М. Пастернакова	$ 3.00
30. Чверть століття (історія СУК), тверда оправа	$ 2.50
31. Чверть століття (історія СУК), м'яка оправа	$ 1.50
32. Чарівний діямант — М. Погідний-Угорчак	$ 2.00
33. Юкраінян Ембройдери	$ 6.00
34. Юний Скоморох (п'еси для молоді)	$ 6.00
35. Я вернуся (стрілецькі оповідання) — О. Крамар	$ 0.50
36. Українські хресні імена (в англійській мові) — Р. Гаюк	$ 1.00

Також на складі маємо:

Візитівки (плейс карс) зі смолоскипом (тузин)	$ 1.00
Жетони з портретом Л. Українки	$ 0.25
Конверти з листовим папером, що на ньому смолоскип (тузин)	$ 0.75
„Смолоскип" — відзнака Союзу Українок Канади	$5.00
Срібні ложечки зі смолоскипом	$6.50

Адреса Централі:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
A25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XV ВЕРЕСЕНЬ, 1974 ЧИСЛО 9

Після літнього відпочинку

Минає час літнього відпочинку, так званих вакацій і з дозвілля ми повертаємось до щоденного порядку нашого життя. Одні з нас повернулись у домашній затишок, готуючи дітвору до шкільних днів, інші пірнуть у рухливий актив різних зайнять поза хатою. Всі ми маємо свої життєві зацікавлення в родинній, професійним чи господарському світі.

Для нас, українців, живучих у групі різних народів Канади, є ще інший світ поза нашим домом — це світ наших суспільно-громадських зацікавлень та обов'язків; це світ нашої культурної окремішности, який надає нам вартости і ставить нас поруч інших народів; це також світ ідейности, посвяти для добра інших, світ добровільної і почесної служби своєму народові, суспільству, громаді, своїй організації.

Бути членом своєї української організації, носити ім'я громадянина, громадянки це почесне звання для кожного з нас. Воно надає нам вартости самим перед собою, перед своїм народом і перед очима людей інших національностей, які живуть поруч нас.

І ось до цього нашого рідного світу, побіч своїх особистих інтересів повертаємось і ми після днів літнього дозвілля, щоб продовжувати нашу там працю у спільнім громадськім господарстві. Тут ми знову зустрінемо наших друзів, які раніше йшли плече в плече з нами, зустрінемо напевно нових, які виявлять бажання вступити в наші ряди і поповнити їх.

Повертаємось ми цього року до наших громадських обов'язків більш піднесені та окрилені кращими сподіваннями, бо коли поглянемо довкола себе, коли ми пильним оком слідкували за життям нашого українського світу і помимо того, що це був літній час, ми бачили як довкола нас бурхливо кипіло українське життя.

Відрадним треба вважати те, що українська молодь піднесла себе і проявила більше активної діяльности у багатьох відтинках. А далі ряд подій, повних активу, а навіть і галасу, бо й це також потрібне: у східній Канаді двотижнева „каравана", заповнені павільйони своїми і туристами; в Альберті перший районовий український фестиваль, у Манітобі, у зв'язку із століттям провінції — фолклорама, Український тиждень, у Давфині шостий фестиваль. У всіх тих масових зібраннях виступали десятки різних українських хорів, танцювальних груп, відбувався показ народньої творчости, виставки ручних робіт і багато іншого. А далі, цього літа дітвора заповнювала українські літні оселі: в Манітобі, Саскачевані, Альберті, в Онтаріо і Квебеку, щоб почерпнути для себе більзнання того чарівного українського світу. На Літніх Курсах в Колеґії Св. Андрея студенти з різних частин Канади заповнювали приміщення, кляси, закінчивши величавим концертом; в Саскатуні середньошкільні студенти побирали курси українознавства. Відбулось кілька поважних конференцій, з'їздів, семинарів.

Одною з найбільш маркантних подій цього літа це сильний голос і акція протесту в обороні засудженого Валентина Мороза та інших письменників і науковців в Україні. Протестні віча, петиції до урядів, демонстрації, проголошення голодівки на вулицях великих міст Канади, зокрема перед совєтською амбасадою в Оттаві. Протести і гнів вільних горожан Канади, бо над Морозом та іншими письменниками знущається чужинець за вільне слово, за оборону прав свого народу й як казав Шевченко: „і помолитись не дають". А ось поява книжки в англійській мові „Репортаж із заповідника ім. Берії". Хай читає і вільний світ про маску облудної „демократії" в Совєтському Союзі. Заговорив цілий вільний світ про злочинні дії Москви: на телевізії, радіо, преса заповнила

Уляна Кравченко

***

Чи є що краще, як в тиші трудитись,
З очей не тратячи завдання світляного...
Слабих кріпити, за бездомних битись,
Самому ж помочі не ждати ні відкого?

***

Кого ясна в бій не провадить ціль,
І чиї груди гордістю підняті,
Кого чужий не смутить біль,
Ні плач, ні горе, ані втрата,
Хто тішиться з упадку брата, —
Сей між людьми, як серед збіж кукіль.

сторінки, а матері вільного світу довідались, що з горя за терпіння сина померла Морозова мати.

І ось повертаючись з нашого літнього дозвілля до громадських обов'язків, сьогодні, ми більше як коли, усвідомлюємо собі вагу нашої організованости і нашої ролі в житті нашого народу, у творчій громадській праці для власних духових потреб. Перед нами прослались нові ланки народної праці: рідні і недільні школи, опіка ними, наша дітвора, молодь, академії вшанування наших видатних людей, народне мистецтво, рідношкільна і музейна фундація, господарські справи в громаді, наша преса та багато іншого — все це жде нас і ми бадьоро, скріплені надіями йдемо назустріч потребам нашого рідного українського світу.

Становище комітету оборони Валентина Мороза в справі концертів Д. Гнатюка

Комітет вітає всі прояви розвитку української культури в Україні і поза її межами. Ми особливо радіємо кожним осягом української культури в Україні, де окупаційний режим намагається не допустити до розквіту української культури, ув'язнюючи її кращих представників та оборонців, а саму культуру намагається русифікувати.

Комітет займається обороною одного із найвидатніших сучасних оборонців української культури і прав українського народу — Валентина Мороза, який перебуває в жалюгідних обставинах в совєтській в'язниці. Одним із його „злочинів" в очах совєтського режиму була оборона української культури.

Якраз тепер, коли в Канаді і в інших країнах українського поселення, розгорнулася широка акція в обороні Валентина Мороза і інших політичних в'язнів, приїде до Канади член Совєту Національностей при Верховному Совєті СССР Дмитро Гнатюк. Комітет уважає, що українська громада у вільному світі, не може, з одного боку, боронити Валентина Мороза і інших політичних в'язнів, а, з другого боку, вітати представників того режиму, який запроторює їх в тюрми і концтабори.

Щоб задемонструвати солідарність громади з переслідуваними, Комітет закликає українську громаду не реклямувати концерту, не купувати чи продавати квитки і не іти на концерти Д. Гнатюка. Це буде протестом не проти особи чи мистецтва Д. Гнатюка, а проти режиму, який його висилає і який він репрезентує. Закликаємо українську громаду в час концертів Д. Гнатюка улаштовувати громадські віча, призначаючи дохід з них на оборону українських політв'язнів.

Комітет Оборони Валентина Мороза

Одинадцятий Конґрес Українців Канади

Дата: 11 (вечірня сесія), 12, 13 і 14 жовтня 1974.

Місце: Holiday Inn, 350 St. Mary Ave., Winnipeg, Man.

Спеціяльна знижкова ціна кімнат: одноособова кімната $20.00, кімната для двох осіб — $24.00, додаткова особа $4.00.

Реєстраційна оплата: для делегатів і гостей **$30.00 від особи,** що включає конгресову документацію і вступ на бенкет і концерт.

Програма включає: — доповідь з двома співдоповідачами: УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА ЦЕ ОСНОВА І СИЛА НАШОЇ ІДЕНТИЧНОСТИ В КАНАДІ І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В УКРАЇНІ.

— Панель з модератором і чотирьма панелістами: ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ОРГАНІЗОВАНОСТИ В КАНАДІ.

— Доповідь з двома співдоповідачами: ОБОРОНА ПРАВ ЛЮДИНИ (наші завдання в Канаді, в світі і супроти українського народу в Україні).

Бенкет: Субота вечором, 12 жовтня 1974: почесний гість і доповідач вдост. Генеральний Губернатор Канади Ж. Лежер.

Симфонічний Концерт: Неділя вечером, 13 жовтня 1974: Симфонічна Оркестра Вінніпеґу під проводом маестра Піеро Ґамба. Програма включає прем'єру скрипкового концерту Ю. Фіяли у виконанні відомого українського віртуоза Степана Старика.

Обід Подяки: Понеділок, 14 жовтня 1974 вполудне. Програма включає урочисту інсталяцію новообраного Проводу КУК і вручення признаних Шевченківських Медаль.

Учасники: — Уповноважені делеґати: по 100 від — БУК, СУС, УНО, ЛВУ, СУКВ і Об'єднання Українських Професіона і Підприємців, і по 50 делеґатів від усіх інших складових організацій КУК.

— по 2-ох делеґатів від Провінційних Рад КУК, а саме голови і секретаря ради.

— уповноважені делеґати Відділів КУК, по одному делеґатові за кожну свою складову організацію.

— по одному делеґатові від представництв КУК і

— запрошені і зацікавлені гості а зокрема платники Національної Вкладки КУК, яких запрошується до участи в цьому Конґресі.

Комітет Українців Канади Централя

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої стрийчної сестри, бл. п. Павлини Стадник складаю $10.00 на журнал „Промінь", що його покійна передплачувала і читала.

Володимира Кіцюк, Нью Йорк.

60-РІЧЧЯ БОЇВ НА МАКІВЦІ

У горах Карпатах, що відмежовували ще тому 60 літ українську Галичину від Мадярщини, при залізничому шляху Стрий-Лавочне, розсілась вкрита сосновим лісом гора Маківка. Для чужинецького мандрівника була ця гора байдужа. Виглядала так, як інші її посестри в карпатському гірському пасмі. Та не була маковецька гора байдужа українському народові галицької волости.

Зближається шісдесять років, коли у днях між 29 квітня і 2 травня 1915 року, за посідання Маківки велись важкі, криваві бої між синами галицької Землі, Українськими Січовими Стрільцями і московськими царськими полчищами, що окупувавши нашу країну і позбавивши її культурних надбань. Своєю масою наче лявіною сунулись через Карпати на мадярський низ із кличем: „Ідьом на Вєну" столицю австроугорської монархії. Та дорогу на „Вєну" заступили москалям Українські Січові Стрільці. Це була українська військова формація, що вперше після полтавської трагедії створилась із добровольців в часі вибуху пршої світової війни, щоб в рямцях австрійської армії боротись проти відвічного ворога України. Нагода для тієї боротьби наспіла власне тоді, коли москалі здобувши Маківку від мадярських гонведів, святкували свою перемогу.

Українські Січові Стрільці з'явились на відтинку Маківки в критичний для австрійського воєнного командування момент і в бравурних двох протинаступах викинули московські війська з їхніх позицій. Бої за Маківку велися три дні і вкінці завдяки відвазі й молодечому завзяттю Українських Січових Стрільців, московські полчища пішли в розтіч, полишаючи на побоєвищі гори трупів. Від смерти врятувались тільки ті, котрі попали в стрілецький полон. У боях на Міківці мали Українські Січові Стрільці 42 убитих і 76 ранених.

Бій на Маківці був першим збірним успіхом української стрілецької зброї та стрілецького духа, бо у цьому бою розбилась московська навала об горстку ідейного стрілецтва. Яке велике і важливе у своїх наслідках стратегічне значення мала стрілецька перемога на Маківці хай засвідчить промова команданта 55-тої австрійської дивізії, ген. Фляйшмана, яку він виголосив до стрілецтва в денному приказі, дня 2 травня 1915 р. „Українські Січові Стрільці, хоробрі сини цієї країни двічі рішили бій на Маківці у нашу користь. Одушевлені правдивим патріотизмом, з величезним розмахом наче шумна бур'я, якій ніщо опертись не може, кинулись Українські Стрільці на ворога в обороні рідної Землі й приневолили його залишити те, що він уважав вже за здобуте. Українські Січові Стрільці! З великою гордістю Ви можете глядіти на свої найновіші подвиги, бо в історії Вашого народу повсякчасно залишиться слава Ваших хоробрих діл та лавровий вінок Вашої блискучої перемоги".

З нагоди подвигу на Маківці прислала свій привіт Українським Січовим Стрільцям головна Українська Рада та Українська Боєва Управа. У тому привіті тодішня репрезентація українського народу вітала УСС-ів ось такими словами: „Ви молоді, ідейні Сини наші й Браття, що з вибухом війни стали на перший поклик у рядах Українського Січового Стрілецтва, Ви, що від самого початку перенесли стільки труду й тяжких хвилин а про те не впали на дусі, не стратили запалу для святої справи і не знизили Вашого прапору, Ви заслужили собі на правдивий подив і щиру вдячність сучасних і грядучих поколінь. Ви наші герої доказали, що український нарід не зрікся своїх прав на самостійне життя та що він має волю і силу вибороти собі ті права кров'ю і залізом. Ви доказали, що довголітння неволя не знизила українського народу до ряду покірних рабів, бо він видав із себе Вас, борців за волю. Тому головна Українська Рада щиро вітає Вас з Вашими блискучими успіхами та шле Вам сердечний вислів признання та вдяки". Перемога на Маківці перетривае не літа і не десятки літ а століття. Вона блестітиме в українській історії українського народу сонцем воєнної слави".

Так між іншим писала до стрілецтва Українська Боєва Управа.

Поляглих на Маківці У. С. С-ів похоронили товариші зброї на окремому цвинтарику, який лежить на південному збочі верху. Цей цвинтарик взяла під свою опіку наша патріотична молодь, що гуртувалась в українському Пласті. Вона також впорядковувала стрілецькі могилки та дбала, щоб імена поляглих Стрільців не затирались на могильних хрестах. У важких роках польської окупації гора Маківка стала місцем всенародньої прощі, вона стала українською Меккою. Маківку відвідували часто і старші і молодь, молились за душі поляглих на їх могилах та черпали з їх приміру силу й наснагу до боротьби з наїздником. З окрема на

Зелені Свята українське духовенство з дооколичних сіл разом з народом та процесією відвідувало стрілецькі могили на Маківці та відправляло панахиди за упокій душ геройських своїх синів. Відвідування Маківки було таке спонтанне, що часто наводило страх на польську поліцію й вона густо-часто відвідування могил забороняла... Ось таку то ролю відіграла Маківка в українському політичному житті в періоді між обома світовими війнами.

З достовірних джерел доходять до нас вістки, що стрілецьких могил на Маківці тепер не має. Їх зрівняв рівно з землею вандал-окупант подібно ,як зробив це на львівських цвинтарях, що б українська молодь не довідалась, хто в тих могилах та защо спочиває.

Та даремні його заходи. Пам'ять про боротьбу Українського вояцтва проти займанців переходить з покоління в покоління, вона переходить з батька на сина а зі сина на внука і переходитиме так довго, доки український нарід не заживе своїм власним, вільним, від нікого незалежним життям.

Т. Мосора

ЛИСТ З АРҐЕНТІНИ

До Хвальної Управи
Союзу Українок Канади
Едмонтон — Канада

В імені Управи Союзу Українок Арґентіни (хоча й пост фактум) від щирого серця вітаємо Нововибрану Управу Централі Союзу Українок Канади ,очолену високодостойною пані Стефанією Пауш, і бажаємо ХВАЛЬНІЙ УПРАВІ та всьому її членству якнайкращих успіхів в дальшій Вашій так корисній і невтомній праці для добра української спільноти в діяспорі та для добра нашої поневоленої, але нескореної України.

Щасти Вам Боже!

Рівночасно в імені Союзу Українок Арґентіни прийміть, дорогі Посестри, якнайсердечнішу подяку за Ваш щедрий дар в сумі 100 доларів на Суспільну Опіку „Поміч ближньому — Жертва Богові!".

Нехай Всевишній нагородить Вас стократно за Ваші добрі діла і пішле Вам сил та витривалости ще довгі, довгі роки займатися добродійними ділами, приносячи радість тим обездоленим самітним братам-українцям, у похилому віці, яким судилося доживати свого віку на чужині.

Благослови Господи Ваші добрі діла й на будуче!

Сердечно вітаємо Хвальну Управу і все її членство та просимо прийняти вислови нашої глибокої до Вас пошани.

ЗА УПРАВУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АРҐЕНТІНИ:

інж. Катерина Мурашко, голова СУАрґентіни.
Ольга Сасик, секретарка СУА,

Журналістична стипендія на 1974-75

Цього року управа Спілки Українських Журналістів Канади офундовує стипендію в сумі $500 для студента/студентки журналістики або для студента/студентки, яка/який активно працює в українській пресі. Зголошення надсилати до 1 вересня ц .р. разом з двома листами рекомендації від двох українських організацій чи інституцій. Зголошення надсилати на адресу:

СУЖК, Стипендія,

P. O. Box 288
Station „M"
2383 Bloor St. W.
Toronto M6S 4T3

4-ий КОНКУРС МОЛОДОГО ПЕРА

Управа СУЖК проголошує 4-ий конкурс молодої творчости. Три нагороди в сумі $100, $75 і $50 будуть вручені під час Равту 1975 р.

УМОВИНИ КОНКУРСУ:

1) друковані матеріяли (статті, репортажі, поезія і т. д.), які появилися в канадських-українських часописах за 1974 рік.

2) вік: 18—28 років життя,

3) реченець: 1 грудня 1974 р.

Матеріяли надсилати на вищезгадану адресу СУЖК.

У світлу пам'ять моїх незабутніх дорогих: маму, бл. п. Ірину Бабій, братів — Михайла й Івана Бабій, погиблих у 1947 році, замість вінків на їх могили засилаю $10.00 на журнал „Промінь". Покійним вічная пам'ять!
Андрій Бабій з дружиною, Монтреал.

— — — — —

Складаю нев'янучу китицю рож у роковини смерти нашого дорогого і незабутнього мужа, тата і дідуня, бл. п. Івана Марики та у його світлу пам'ять засилаю $10.00 на наш дорогий журнал „Промінь".
Дружина Юлія Марика, діти і внуки, Ледук, Алберта.

ЗАБУТИЙ МИСТЕЦЬ

Цю скромну згадку про артиста-співака треба завдячувати п. Степанові Білинському. Автор виводить Яця Самотілку в Канаді з сутінків забуття. А він же віддав велику частину свого життя і великих зусиль рідній пісні, він проводив її почерез усі перепони у широкий світ ,коли ще не було „ґрентів" і коли треба було здобувати та протоптувати кожну стежину...

Яць Самотілка це син піонерів. В часах першої і другої еміґрації українці в Канаді мали також видатних і талановитих людей. І тому треба, щоб їх імена не гу бились в сутінках історії українського культурного життя в Канаді. Редакція.

Яць Самотілка народився в Західній Україні в місті Войнилів, повіт Калуш, тепер Івано-Франківська область 15 грудня 1901 року. Батько його називався Юрій, а мати Марія. Приїхав з родиною до Вінніпеґу 1910 року. Вчився в школі Св. Миколая та Кінґ Едвард. Ходив до середньої й комерційної школи. Працював у банку. Його батьки й він були членами Українського Народнього Дому у Вінніпезі. Виступав в операх та концертах. Виступав в операх „Барон Циганів" і „Запорожець за Дунаєм" у вінніпезькій авдиторії. Співав у театрі „Метрополітан" у Вінніпезі. Студіював музику. Виступав по радіо в 1921 р. як соліст з групою Гароль Ґрін на станціях СНКВ та СКУ.

У 1931 р. він започаткував українську програму на СКУ, що включала мужеський октет. Програма тривала два роки. Завдяки йому проф. Турула виступав зі своїм хором по радіо. У 1933 Яць Самотілка дістав постійний контракт як співак від комісії СВС. Його післали до Реджайни співати в радіо СКСК два рази на тиждень. Програма передавалася по всій Канаді. На прохання східньої дирекції СВС він приїхав до Торонта виступати як соліст на радіостанції СРС. Мав дуети й квартети та інше. Пізніше він співав у радіостанції СФРБ як провідний тенор з групою Іван Романоф.

У 1939 р. він зорганізував і був продуцентом програми в радіо СГМР в Гамільтоні. Ця програма складалася з жіночого хору, дуетів, піяно, скрипка, сольових виступів і мужеських квартетів. Це тривало впродовж двох років, до початку другої світової війни. Тоді вийшов закон не передавати чужомовних програм. З часу його приїзду до Торонта він був активним в українських організаціях — виступав у концертах, операх, драмах, а також організував хори. Під час його виступів залі були заповнені людьми. Це тривало до 1952 р. Тоді він залишив сцену.

Яць Самотілка

Залишивши радіостанцію СФРБ, Яць почав продавати будинки. Пізніше купив біліярдове підприємство.

Яць Самотілка одружився з Катериною Фаріон з містечка Сифтон. У них було троє дітей. Син є вчителем у Йорк університеті, Лавінія — дочка, закінчивши університет, тепер є вчителькою в середній школі. Дочка Лин тепер живе в Каліфорнії. Син Яця є також добрим артистом. Яць зорганізував український спортовий клюб у Торонті. Він також інтересувався політикою, допомагаючи міністрові Іванові Яремкові.

Яць Самотілка помер 29 березня ,1973 року.

Він був першим українцем, який започаткував наступне:

1. Перший українець, який виступив на радіо в Канаді в 1921 р.
2. Перший, який дістав постійний контракт у радіо.
3. Співав по СВС („нешонал").
4. Перший співав по радіо в Східній Канаді.
5. Перший, що зорганізував українську програму в Гамільтоні 1934 .

Казали, що якийсь багатий чоловік хотів відкупити Яця від батьків, коли він співав малим хлопчиком на кораблі, як вони їхали до Канади.

Цей магнітофонний запис передано до Осередку Української Культури і Освіти у Вінніпеґу.

Перші українські садочки–передшкілля у державних школах Едмонтону

Завдяки телефонічній розмові дня 2 серпня, 1973 між учителькою Фівонією Пелех і Директоркою садочків при Публичній Шкільній Раді, Катериною Чернявською, зродилась думка створення українського передшкілля в державних школах.

В звязку з цим, 15 серпня, 1973 року скликано інформативні сходини в авдиторії Св. Івана. Сходинами провадила голова Ради Українських Шкіл при Західній Єпархії УГПЦ Анна Звоздецька в присутності 16 членкинь. Інформацію, про можливості створення українського передшкілля в державних школах, подала Катерина Чернявська.

Присутні визнали справу українського передшкілля загально українським добром у Канаді й тому на внесок Ольги Райчеби рішено передати заряд над садочками Товариству Учителів Української Мови (ТУУМ) при Союзі Учителів Альберти (Alberta Teachess' Association). Присутня голова ТУУМ Марія Фляк, приняла цей обов'язок від імені Товариства а до помочі зголосилося 8 охочих жінок. На цих сходинах започаткували також фінансовий фонд на ту ціль.

Щоб цю справу одобрити громадською опінією, 17 вересня 1973 року скликано загальні збори за створення комітету. На зборах були присутні отці парохи, голови церковних громад ,голови відділів Союзу Українок Канади, чоловічих товариств та зацікавлених парохіян і вони дали мандат на створення „Комітету Українських Публичних Садочків-Передшкілля". Присутні вибрали такий склад комітету: голова, Марія Фляк; заступник голови, Анастасія Мисак; секретар, Олеся Талпаш; скарбник, Джойс Ковалик; дорадники, д-р Манолій Лупул і Катерина Чернявська; члени Петруся Цимбалюк, Стефанія Мисак, Анна Доскоч, Анна Звоздецька, Джін Душмінська, Фівонія Пелех, Тарас Юзвишин, та отці парохи.

Загальні збори одобрили думку, щоб справу українського передшкілля повести на загальній базі разом зі всіми українськими парафіями в Едмонтоні.

В зв'язку з тим 10 жовтня 1973 року відбулися інформативні сходини в справі українського передшкілля у парафіяльному будинкові при церкві Св. Йосафата. Сходини перевів о. мітрат Юрій Ковальський в присутності отців парохів, представників церковних організацій та 20 членів парафій. Про можливість українського передшкілля в державних школах зреферував о. радник В. Тарнавський.

16 жовтня 1973 року в тій самій салі відбулись загальні збори за створення комітету. Присутні отці парохи та представники 7 парафій дали мандат на утворення „Комітету Українських Садочків Передшкілля" при Сепаратних школах і вибрали такий склад: голова, Марія Фляк; заступник голови, Степ Кобилко; секретар, Іван Кухаришин; скарбник, Сильвестер Сирник; дорадники, адвокат Петро Саварин і Катерина Гарві (Директор Садочків при Сепаратній Шкільній Раді); члени Надія Мацик, Данило Кобасюк, Марія Гальман, Софія Курило, Марія Піставка Розалія Ткач, Наталія Яніцька, Маруся Пастушенко, Осипа Стефанюк, Ірена Онуферко, Степан Сумка, Васараб та отці парохи.

Дня 28 грудня 1973 року в Пластовому Домі відбулися сходини обох комітетів і на них рішено дії українського передшкілля провадити спільно. Тому то й створено спільну касовість а для рішення фінансових справ вибрано спільний фінансовий комітет в складі: Марія Фляк, Джойс Ковалик, Сильвестер Сирник, Фівонія Пелех, Осипа Стефанюк і Данило Кобасюк.

Передшкільні кляси відбувалися в п'ятьох школах де слідуючі були вчительками або помічницями:

Маруся Пастушенко, Е. Славутич, Мирослава Хом'як, Марія Калинська, Джін Душмінська, Ірка Кухаришин, І. Онуферко, Петруся Цимбалюк, О. Штендера, А. Мисак.

Щоби покрити кошта цього передшкілля, провінційний уряд пожертвував оплату вчителів. Решту грошей для помічниць, автобуси для дітей, матеріялів, і т. п. склали парафії та організації Едмонтону.

Перша кляса відбудеться в слідуючих місцевостях:

UKRAINIAN BILINGUAL GRADE 1 will start in September 1974

FOR FURTHER INFORMATION AND REGISTRATION FORMS CONTACT:

KINDERGARTEN
Ukrainian Kindergarten
c/o Maria Flak,
#502, 9903-104 St., Edmonton, Ph. 424-3703

ВИСОКЕ ДОСЯГНЕННЯ

Сильна воля і стремління до знання, до вищої освіти принесли д-р Галині Семенюк належну винагороду: захистивши свою докторську дисертацію в Українськім Вільнім Університеті у Мюнхені, вона здобула з великим успіхом ступінь д-ра славістики.

Хто мав приємність стрічатися з пані Галиною Семенюк, той знаходив у ній всі прикмети інтеліґентної, симпатичної, спокійної і розсудливої співрозмовниці з питомим їй гумором та дотепними прислів'ями. Вона терпеливо поборювала різні труднощі та перешкоди, щоб осягнути бажану і вимріяну освіту, яка дасть їй кращі можливості служити свому суспільству, своїй родині і свому народові.

Д-р Галина Семенюк, з дому Козяр, закінчила гімназійну освіту на рідних землях, в Україні. Під час другої світової війни, поруч інших воєнних утікачів знайшлась аж у Голляндії і там училась у Комерційній школі. Приїхавши до Канади разом з мамою, пані Антоніною Козяр, вони вперше зупинились у Вінніпезі, а відти переїхали до Гамільтону. 1949 року Галина одружилась з Альфредом Семенюком. В їх сім'ї в цей час є троє дітей — найстарший син Альфред, студент вищої школи садівництва „Ніяґара Парк Комишон", Марко у вищій школі відзначається дослідчими проектами, а доня Сандра у 8 клясі державної школи.

Помимо двох нещасливих випадків, які завдавали їй багато терпінь, вона прикладала всіх зусиль, щоб найкраще виховати свої діти, доглядала немічного чоловікового стрия і вела книговодство їхнього власного підприємства. Свої студії пані Галина почала при помочі і щирій заохоті своєї мами, пані Антоніни Козяр. Славістику почала студіювати в Мек Местер університеті в Гамільтоні 1958 року.

1963 року вона здобула ступінь В. А. Одержавши „Феловшип", почала магістерські студії і 1970 року одержала ступінь М. А. Ці осяги її все ще не задоволяли і в роках 1972 і 1973 вона продовжує студії в Українськім Вільнім Університеті в Мюнхені. Тут вона й захистила свою

Д-р Галина Семенюк

докторську дисертацію: „С. Васильченко й А. Чехов".

У громадській діяльности пані Семенюк виконує дуже багато добродійної праці. Вона була головою відділу Союзу Українок „Калина" і через довгі роки репрезентує цей відділ у Гамільтонській Жіночій Раді. Тепер вона займає там позицію референтки Горожанства й Імміґрації. Вже через три роки віддає багато праці для „Телекир".

На Літніх Курсах Українознавства в Інституні Св. Володимира в Торонті пані Галина є вчителькою і дорадницею. Тут також побирають освіту з українознавства її діти — Марко і Сандра. Під час навчального сезону пані Семенюк викладає українську мову у вечірніх клясах для старших у Скот Парку вищій школі. 1972 року викладала українську мову, літературу і російську мову на університеті у Ватерльо, Онт.

Пані Семенюк володіє шістьма мовами: українською, англійською, російською, німецькою, голляндською і польською. Вона частинно працює як перекладачка медичних бюлетенів для Медичного Осередку при Мек Местер університеті. У відділі КУК у Гамільтоні вона виконує обов'язок секретаря Координаційного Шкільного Комітету.

За віддану громадську працю, посвяту та наукові осяги, українці міста Гамільтону сердечно вітають д-р Галину Семенюк і щиро бажають їй дальших успіхів та задоволення.

А. Т.

PUBLIC
Mrs. L. Slipchuk,
10010-107A Ave., Edmonton, Ph. 419-5621, ext. 314
SEPARATE
Miss M. Zadorozny
9807-106 Street, Edmonton, Ph. 429-7631.

Олеся Талпаш, секретарка,
Іван Кухаришин, секретар.

„Україна" – Енциклопедія для молоді" англійською мовою

Восени 1971 року Об'єднання Українських Православних Сестриць у США здійснило мрію своєї першої голови, письменниці Людмили Коваленко-Івченко, випустивши в світ люксусне багатоілюстроване видання **„Україна — енциклопедія для молоді".** На жаль, Л. Коваленко, яка була ініціяторкою цього вельми корисного видання і його головним редактором, не дочекалась цього радісного моменту: вона померла два роки раніше, в 1969 році.

Появу Енциклопедії для молоді з радістю зустріли не тільки молодь і батьки, для яких довідник про Україну, написаний приступною мовою, був дуже необхідним. Його привітали також вчителі, виховники з молодечих організацій і багато українців в різних країнах вільного світу, бо в цій багатій на інформації книжці вони знайшли зручний для користування підручник, довідник і навіть авторитетне джерело для розв'язання спірних питань, що стосуються України і українознавства. Минуло лише два з половиною роки з часу появи Енциклопедії а на складі Об'єднання залишилось усього біля двохсот примірників.

Тим часом, почали лунати голоси про те, що варто було б видати Енциклопедію також англійською мовою. З одного боку, — говорили прихильники такої ідеї, — це принесло б величезну користь молоді українського походження, яка не володіє або слабо володіє українською мовою. З другого боку (і це не менш важливе), Енципклопедія про Україну для молоді, видана англійською мовою, дала б нашій молоді неоціненний засіб інформувати про країну своїх батьків і предків своїх товаришів по школі, своїх друзів і знайомих або вияснювати їм неправильні поняття про Україну, що їх вони так часто мають. Щобільше, довідник про Україну англійською мовою напевне знайшов би собі місце в багатьох американських бібліотеках і заповнив би ту сумну прогалину, яка там переважно в цій ділянці існує.

Управа Об'єднання Сестриць підтримала цю ідею. Для її обговорення, на початку грудня минулого року в Бавнд Брук було скликано нараду авторів першого видання Енциклопедії для молоді. Учасники зустрічі теж висловились за те, щоб видати Енциклопедію англійською мовою. При тому було ухвалено, що нове видання не буде просто перекладом українського, а буде лише базуватися на ньому. Справа в тому, що деякі статті доведеться значно доповнити новішими інформаціями; деякі треба буде змінити і переробити, беручи до уваги потреби і вимоги не-українського читача; деякі — відповідно поширити або скоротити. Крім того, Енциклопедію буде доповнено кількома новими статтями. Серед них — „Україна — назва країни", „Український народ", „Освіта", „Організації молоді", „Кіно, радіо і телебачення", „Скульптура", „Друкарство, книговидавництво і преса", „Транспорт", „Поштові марки і гроші України" та інші.

Праця над новим виданням вимагатиме багатьох зусиль і від авторів, і від перекладачів і від видавця — Об'єднання Українських Православних Сестрицтв. Одначе, на другій нараді, яка відбулась в кінці березня також у Бавнд Бруку, учасники засвідчили свій ентузіязм щодо постановленого перед собою завданням, а це вже дає запоруку успіху. На цій другій нараді було обговорено і схвалено проєкт змісту поширеної Енцикліпедії англійською мовою, обговорено окремі розділи, а також накреслено пляни праці. Такі наради будуть відбуватися і надалі, для обміну думками і зауваженнями та для координування праці. Треба зазначити, що авторсько-редакційна колеія уважно прислухається до критичних голосів щодо першого видання, висловлених в рецензіях та в розмовах з молоддю, батьками і вчителями і братиме їхні замітки до уваги в дальшій праці над новим виданням. Голос читача — дуже цінний, а тому ми закликаємо кожного, хто має якісь зауваження, побажання чи поради, писати про це на адресу:

United Ukrainian Orthodox Sisterhoods of USA
c/o Alexandra Eelepyna
P.O. Box 300
So. Bound Brook, N.J. 08880

Відділ Союзу Українок ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Трійці у Вінніпезі складає нев'янучий вінок на свіжу могилу протопр. о. Тита Яковкевича, батька Преосв. Владики Бориса. Бл. п. о. Яковкевич упокоївся 23 червня 1974 року у Вінніпезі й у світлу пам'ять покійного складаю $10.00 на журнал „Промінь". Преосв. Владиці Борисові висловлюємо співчуття.

ЗА ВІДДІЛ:

Соня Бейзик, голова Ярослава Карпяк, секр.

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок на свіжу могилу, бл .п. Марії Боянівської, яка упокоїлась у Вінніпезі в червні 1974 року в її світлу пам'ять засилаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Стефан і Марія Саранчуки, Вінніпег.

Видання учительського журнала і шкільних підручників

(Доповідь виголошена на Всеканадській Учительській Конференції в м. Вінніпеґу, 17 - 19 травня 1974)

Трудність теми полягає в тому, що говорити треба не лише про те що є потрібним і побажаним для розвитку українського шкільництва в Канаді та що є необхідним для вчителів, а татакож і про те, як практично до цього дійти. Власне, ота практична розв'язка цієї так задавненої потреби і є гордієвим вузлом. Суть в тому, що на дорозі практичного здійснення багатьох добрих побажань покращання українського шкільництва ми зустрічаємось з багатьма поважними перешкодами.

Одним з багатьох невідкладних потреб нашого українського шкільництва є шкільні підручники , а для учителів ще й методичні й практичні посібники, а в цьому видання учительського журнала.

Але мусимо поставити питання, чи нам потрібно видаватн ще один журнал? Че не досить вже в нас видається різного друкованого слова? — І якщо є потреба у новому виданні, то яким би той журнал мав бути? — Це правда, що в нас видається досить багато, в порівнянні, газет, журналів. Багато з нас отримуюи їх не маємо часу на перечитання їх і лише читаємо те, що нам потрібне. Ось того, що нам потрібно, вчителям, для практичної праці в школах, ми не можемо знайти в наших журналах чи газетах. Питаннями освіти і виховання наше суспільство мало цікавиться і його спихається на плечі , заінтересованих" батьків і вчителів. На наших конґресах, з'їздах, зборах, конференціях цьому питанню майже не приділяється ані часу, ані уваги, а якщо й передбачиться щось програмою то це стає великою рідкістю. Навчання дітей по наших громадах уважається виключною справою учителів включаючи не лише адміністрування, але й переконування батьків, щоб вони висилали своїх дітей до української школи, а місцями на вчителів накладається обов'язок збирання фондів на утримування школи. Отже, вчитель в нових обставинах не лише має займатися учителюванням, але її організувати і нею керувати. Тому вчителі в своїй праці зустрічаються з багатьма труднощами. Учителі самі мусять розв'язувати всі проблеми в спосіб, як дозволяють їм обставини та підказує їхне учительське сумління. Рідко коли має учитель чи учителька з ким поділитися та запитати вказівок. Ось в цьому відношенні потрібний учительський журнал, який би надавав напрямок і координував учительську практику. Потрібний він, як методичний і практичний посібник для кожного учителя чи вчительки. Вчителі, які мають за собою довголітню практику і почали її ще в Україні мусять пристосуватися до нових обставин педагогічної праці. Так само учителі, які здобули свою педагогічну освіту в країні свого поселення мусять зрозуміти і прийняти українську духовість та перейняти спосіб українського думання. Завданням учителя не лише навчити читати і писати по українському, але і передати український світогляд, українську культуру. Маємо вчителів і доброї волі, які не перейшовши формального педагогічного вишколу, за роки своєї праці та сильної посвяти стати в чільних рядах українського учительства в Канаді. Дла них потрібний учительський журнал, що помагав би їм у виховній праці.

За роки праці без відсвіження, ми вчителі, вичерпуємося з запасів виховно-шкільного матеріялу і відсуваємо потребу його відновити. Багато разів бракує нам зразків диктантів, вправ і т.д. В цьому нам повинен допомогти учительський журнал. Нам потрібний професійний учительський журнал редагований учителями для вчителів. Світ нині в такому поході, що кожна професійна група мусить мати свій журнал який би допомагав удосконалювати набуті знання і практику. Українське шкільництво в Канаді може удосконалитись лише через поглиблення знань свого учительства.

Не можемо сказати, що ми не маємо учительських журналів. На північно-американському континенті останніми роками видавалися і видаються 3 учительські журнали. (Додаток ч. 1) В 1971 р. почав виходити в Канаді Бюлетень Крайового Центру Укр. Шк. Рад „Українська Школа" коштом Централі КУК. На другому числі видання припинено з причини браку фондів. Не було створено для його існування відповідної бази. В ЗСА Шкільна Рада УККА видає учительський журнал під назвою „Рідна Школа," який вступив в 11-ий рік і появилося 46 чисел. Також в ЗСА Шкільна Референтура Укр. Прав. Церкви видає свій окремий журнал під назвою „Наша Школа". Цей журнал вступив в 9-ий рік і видано 26 чисел. Видається журнал і в Австралії, якого я не мав нагоди бачити. Всі ці журнали мають багато цінного і потрібного матеріялу для вчителів українських шкіл. Журнал „Наша Школа" переживає

труднощі, бо з браку авторів перетворився він з квартальника в півріччника, а вкінці мабуть стане неперіодичним виданням. Подібні труднощі має і „Рідна Школа" і на виданні цього журнала тяжить довг. Невелике число вчителів передплачують ці журнали, а тому вони не можуть триматися на передплатах. Мені доводилося вести розмову з видавцями цих журналів і не входячи в деталі можна легко зробити висновок, що крім труднощів нічого не передбачується на майбутнє.

Не зважаючи на життєву практику і не дуже веселий стан, не можемо відмовитися від необхідности учительського журнала для вчителів в Канаді, коли ми думаємо про збереження і розбудову українського шкільництва. Специфічні умови нашого життя в Канаді диктують нам щоб цей журнал був видаваний для вчителів Рідних Шкіл так і учителів державних шкіл, в яких впроваджено навчання української мови. Потрібно принаймні 4 чисел впродовж шкільного року — на початку шкільного року, на 1-ше вересня, дальше в місяцях грудні і лютому і перед закінченням шкільного року — в травні. Очевидно, найбільша перешкода це фінансова база. Цілком зрозумілим є, що журнал не може спочивати на передплатах, а фінансування його мусить перебрати українське організоване суспільство і цим способом допомогти українському вчительству. Ми мусимо довести до свідомости нашої української громади, що освіта і виховання це справа не лише самих учителів, але цілої громадськости, якої майбутність залежить від молодої зміни.

Є і друга можливість — це увійти в контакт через Координаційну Виховно-Освітню Раду Канади з відповідними чинниками українського шкільництва в різних країнах і з рамени Світової КВОРади при СКВУ який тепер має свій центр в Торонто, видавати один учительський журнал. Це дало б більшу можливість згуртувати фахових співробітників та мати більше число читачів. Таким способом цей журнал можна б мати двомісячником.

Другою важливою справою, і то справою першої ваги, підручники для наших дітей. Не можемо сказати, що ми їх немаємо. Ми їх маємо і можемо навіть вибирати. Не буду застановлятися над їх переглядом і оцінкою, бо вже в інших доповідях цієї конференції це зроблено.

Моїм завданням є — застановитися над питаннями видання їх, особливо тих, яких бракує. Також ми чуємо голоси, що нам потрібні кращі шкільні підручники. Остання сесія СКВОР, що відбулася в рамцях 11-го СКВУ в Торонті, в листопаді 1973 р. ствердила потребу удосконалення наших шкільних підручників. Дуже часто вони є написані для дітей, які вже давно виросли. До того, українське шкільництво тепер є у цілком відмінних обставинах від тих, для яких писані підручники. Треба взяти до уваги дітей, які виростають в нових обставинах і не знають достатньо, або й цілком української мови.

Дотепер ми мали більше приватну ініціятиву у виданні шкільних підручників. В Канаді багато підручників видало видавництво „Нові дні." В ЗСА виданням шкільних підручників зайнялася Шкільна Рада УККА. Довгий час головно цими підручниками користалися наші школи. Останніми роками на книжковий ринок прийшли підручники Марії Дейко видавництва „Рідна мова." Для дітей з малим знанням української мови появилися видання РУШ при Консисторії УГПЦеркви в Канаді. Були видані шкільні підручники і посібники і окремими авторами. На цих підручниках виховалися покоління наших школярів. Мусимо бути вдячні всім авторам і видавцям за їх ініціятиву та великий вклад на полі виховання. В минулому році в Торонто приватно видано підручник для навчання української мови в державних школах, який сколихнув приспану байдужість нашого суспільства. Багато допоміжної літератури видало Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді.

Поруч з великою активністю видання шкільних підручників, ми до нині не маємо належного плянування і контролі. Хто зумів написати підручник та дістав гроші на видання і видає. До нині не маємо одностайности програми навчання, а тому шкільні підручники беремо по нашому вподобані, що вносить різнобіжність в виховно-освітній праці. Також можемо вже передбачити, що внедовзі нам буде бракувати багатьох підручників. Деякі вже тепер вичерпані, а деякі вже вичерпуються. І якщо тепер не зробимо належного плянування, за кілька років муситимемо користуватися тими шкільними підручниками, що будуть на ринкові. Власники книгарень в Торонто мене інформували, що покищо вони можуть постачати шкільні підручники, якщо наперед їм дасться знати, які саме книжки є в запотребуванні. Хоч на початку кожного шкільного року, багатьох підручників бракує і кожна школа спішиться з замовленнями. Одначе є вже й труд-

нощі. Підручники М. Дейко вичерпуються і кожного року є недостачі. З кожним роком вони дорожчають. Мене власники книгарень інформували, що вони платять 40% мита за книжки, що друковані поза Канадою, особливо за ті, що мають англомовні тексти.

Багато з потрібних підручників нам для шкіл бракує. Немаємо граматики української мови для нижчих і середніх кляс. Невистачальні є підручники для Курсів Українознавства (8—12 кл.) і є потреба видання підручників майже з усіх предметів. А вже цілком немає лектур. Необхідним є видання хрестоматії з літератури для кожного року окремо. Про видання літератури для позашкільного читання можна домовитися з ОПДЛМ, але цього домовлення не можуть перепроваджувати, ані окремі особи, ані окремі школи, а відповідний чинник нашого українського шкільництва та виховання молоді. До того, треба взяти до уваги специфічні потреби українського шкільництва в Канаді. Воно іде трьома течіями — навчання в рідних школах україномовних дітей, навчання дітей в рідних школах, які не знають української мови і навчання української мови в державних школах.

Тепер дозволю собі подати кілька внесків до вашого ласкавого розгляду. Для полагодження підручникових потреб в Канаді нам треба зобов'язати КВОР Канади, щоб у порозумінні з СКВОР при СКВУ була устійнена Програма навчання. Дотепер кожна рада рішає про програму своїх шкіл. Разом з тим зобов'язати КВОР Канади в порозумінні з СКВОР при СКВУ чи й окремо покликати Підручникову Комісію з фахівців всіх ділянок, яка б була управнена зробити перегляд існуючих шкільних підручників та доручити їй плянування й одобрення видання нових підручників, хрестоматій, шкільних посібників та матеріялів для дошкілля. Очевидно треба мати на увазі, щоб українські шкільні підручники для Рідних шкіл так і державних мали між собою зв'язок та були цілістю українського освітньо-виховного процесу в Канаді.

Для завершення підручникового плянування та доведення до практичної розв'язки видавничої справи оснувати канадське Рідношкільне видавництво, як громадську установу. Приклад Рідної Школи УККА дає запоруку, що це є можлива справа. Фінансову базу такого видавництва в початковій фазі, вірю, що вдалося б відповідно полагодити. При видавництві треба б мати книжковий склад, який би постачав підручниками наші школи в Канаді і це також спричинилося б до скріплення фінансової бази в майбутньому. Думаю, що українське шкільництво мало б бути пов'язане з Комітетом Українців Канади, а тому видавнича справа була б під патронатом Централі КУК.

о. Т. Міненко

ПОДЯКА

Манітобська управа Союзу Українок Канади складає сердечну подяку всім тим, що причинилися до успіху чайного прийняття, яке відбулося 21 липня ц. р. в городі прот. і добр. Лучаків. Дякуємо прот. і добр. Лучак, Преосв. Владиці Борисові, членкиням вінніпезьких відділів і всім гостям, які своєю присутністю збагатили та упримнили цей вечір.

За Манітобську Екзекутиву Союзу Українок:
Марія Мандзюк, голова. Докія Черевик, секр.

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ

Панство Іван і Анастасія Пограничні, які живуть у Ніягара Фалс, Онт., відомі як заслужені громадяни, піонери українського громадського і церковного життя в Канаді, довголітні члени Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з нагоди 50-річчя свого подружжя склали $25.00 на журнал „Промінь".

Редакція й адміністрація вітає п-во Пограничних з нагоди їх родинного свята та бажає доброго здоров'я, радости і многих літ.

З ЛИСТІВ

Пані Юлія Марика з Ледук, Алберта час від часу надішле нам листа, в якім завжди скаже ласкаве слово і зворушить своєю щирістю.

І не тому, що ми конче очікуємо на похвалу нашого журнала, а прямо тому, що пані Марика розуміє, що хтось тут трудиться, хтось бажає почути голос своїх читачів, хтось радіє за кожне прихильне слово про зміст журнала.

Отже пише нам пані Марика:

Хвальна Редакціє: Щиро дякую редакторці і всім працівникам за такий цінний журнал „Промінь", якого я прочитую з великим захопленням та задоволенням. У журналі поміщуються здорові думки, які під сучасну пору нашого культурного і громадського відродження є такими важливими".

Пані Марика засилає свою передплату та складає пожертву на нев'янучий вінок у пам'ять свого чоловіка. Згадка про це надрукована в іншім місці.

Редакція

Леонід Мосендз

ЗАСІВ

ПОВІСТЬ

(Продовження)

Ніби в останнє хотіли вбрати в себе всю розкіш сонця й насолоду волі перед довгими місяцями послуху й обов'язку. Хоч ані одному з них не припало було на думку висловити це словами або навіть усвідомити спинившись на мент у розяренні вигадок. Звичайно, завтра вже школа, вчитель, шкільні лави... Але хіба ж варто думати про далеке завтра, коли довкола таке прекрасне сьогодня!

І тому, коли теє „завтра" все ж невідклично з'явилося, і ніхто з товаришів не привітав Ніна на горбах левади, — було хлопцеві ніяково. Цілий день тинявся він по дворі й садку, не знавши за що вхопитися. Навіть і з товаришами, що вернулися ввечері зі школи веселою юрбою, не пробув Ніно довго. Вже бо один день розлуки поклав між ними перепону відчуження. Вони хоч і знов навідалися до Ніна, але припадали йому, як ті шпаки, що зібралися в далеку путь, хоч ще цілими хмарами підносилися над городами й левадами.

Тому Ніно цілий день у задумі й навіть спати ліг зараня, без особливих нагадувань і припрошувань Гафії. Та йому не спиться. Двері з його кімнатки до їдальні не зовсім зачинені. Через вузьку щілину вдирається до півсутінку промінь світла й Ніно бачить смугу стола, над якою миготять іноді батькові руки й тоді чути шелест часописних аркушів.

Це рідкий випадок, коли ввечері батько не пішли до клюбу, але залишилися вдома. І Ніно знає, хоч не бачить, що поруч батька сидять, як завше в таких випадках, зі своїм безконечним гачкуванням радісно усміхнені мати. Швиденько мотаючи коротеньким гачком, вона пильно стежить за дрібненькими очками і час від часу білий клубочок ниток підскакує по столі, підтягнений маминою рукою. Так часто бачить її Ніно за довгих вечорів і тому до дрібниць ясно може собі уявити, як вона виглядає зараз. Він бачить, здається й ті дрібні зморшки в куточках очей, що з'являються, коли мати розглядають зроблений кавалочок праці.

Коли батька немає й вони буває сидять за столом лише вдвох з Ніном ,то мати ще мають перед собою й книжку. Але при батькові працюють без неї. Одірвуться від праці, подивляться на батька, що завжди за таких вечорів читають часописи, посміхнуться й знов гачкують. Так сидять вони обоє іноді цілий вечір, тільки з рідка перекидуються словами, тихими й рівними як спокійне світло лямпи між ними на столі. Так і сьогодні. Але батько завше більше мовчить і тільки мамин голос чути час від часу. І задумливі звуки його мов краплі дрібного дощу, що падають на металеве підвіконня. Ніно добре чує, як мети з павзами (перераховує очка) кидає батькові:

— Так, Павле! От вже ніби й осінь!

— Та ніби, — чути від батька. І знов шелестить папір і велитенські тіні аркушів згортають і розгортають по стіні свої крила. Тиша.

— А чи не пора нам, Павле, взятися вже за Ніна? Як ти думаєш?

Від таємничого „взятися" хлопцеві навіть затаюється дихання. Хвилинку не чути жадної відповіді. Тільки паперовий шелест зростає та видко по тіні, як згортаються аркуші й нарешті складений часопис лежить на видимій смузі стола. А на нім велитенська батькова рука з горбом печатного перстеня на пальці.

— Ти кажеш узятися за Ніна?...

— Звичайно! Досить уже йому байдики бити. Великий уже. Пора й за книжку.

— Правда, — задумливо відповідають батько. Шість років минуло. Але до школи його ще не приймути. Треба, знаєш сама, повних сім.

Як би ось зараз запитали Ніна, чи хочеться йому до школи, — він безперечно не знав би, що й відповісти. Мабуть хочеться. Школа ж бо — це все таки майже цілий день бути з товаришами, а не самому одному в великому довгому домі серед неуважних дорослих. Школа — це ж не хатня одноманітність, коли в дощливу пору осені, серед напруженої тишини й самітности чотирьох стін хочеться іноді кричати, кричати, щоб розбудити заспалу байдужість оточення. Школа — це можливість розумітися на тих книжках, що золотими літерами на рубах оправ, мов очима, розглядають кімнату зпоза шкла шафи. На тих книжках, що в них сховані мабуть ще більші скарби безконечно цікавих, хвилюючих оповідань, ніж у розмовах Татарчучки й візника Гаврила. А ключ до тих книжок у школі.

І Нінові хочеться до школи хоч би й зараз. Але він згадує нарікання товаришів, що школа

це також марнування довгих годин під пильним доглядом учителя, писання противних палічок, нудні рахунки й буквар, в якому нічого цікавого немає. Школа — це значить позбутися волі навіть і тоді, коли найкраще від усього на світі є ковзанка на замерзлому Дерлі або загачування перших весняних струмків на похилих вулицях передмістя... Ні, краще до школи не йти!

— Я знаю, що Нінові до школи не можна, — знов чути голос матері. Але мені, по правді кажучи, і не хотілось би, щоб він ходив до школи.

— Як то? — І батькова рука починає припляцувати складений часопис.

— Ну, не самої школи а того товариства в ній... тих... тих... голос матері притишується й переривається, — тих мужиченят...

— Але ж, — чути трохи піднесений батьків голос і видко як рука зникає зі стола. Та раптом і голос матері робиться дзвінкішим і вона починає швидко-швиденько кидати слова, заплутуючись і повторюючись, немов зі страху, що її переб'є батько і не дасть виговорити до кінця всі накопичені думки.

— Ти знаєш, що я вже давно про це говорила. І минулого й теперішнього літа. Мені дуже не подобається, його теперішнє товариство. Ні, ні! Не посміхайся. Чи ти звертаєш увагу на те, як він говорить? Як він поводиться. Та ж на нім пізнати не можна, що це твій син, що це Людкевич.

— Чув я вже це! — спокійно відповідає батько. Такий він мій син, як і твій. Але далі.

— Кажу, не перебивай! Кажу тобі! Бо знаєш, що за господарством і взагалі... Ти ж добре знаєш, що я не маю часу. А ти теж! Хоч би й мав його для своєї дитини, як би хотів. Як би не сидів цілими вечорами в клюбі. Не кривись, але вислухай! Ну, добре, добре! Хай уже буде, що ми обоє винні .Добре! Але ж не можна так лишати, щоб з Ніна росло мужиченя... Правда ж!

— Так знайдемо йому гувернера француза й виплекаємо з нього принца, — чути так само спокійну батькову відповідь.

— Я так і знала, так і знала, що тобі все смішки й... Ти як не можеш, або не хочеш сам над цим думати, то послухайся мене. Послухай! Але тихо! От приїдуть до нас мама й сестра! Хай би Марися залишилася в нас через зиму. Га? Бачиш. Вона й Ніна за цей час би навчила читати й писати. Вона вже велика, їй уже вісімнадцять. Вона би виховуюче впливала на Ніна. А то я боюся: Справді, мені вже зараз наганяє страху теє його хлопоманство... Ні, ні, не кривися!... Пам'ятаєш, як він заслухувався візника Гаврила? Тоді як ми їздили до Глодави. Коли той розказував про гайдамаків. Ні, я не хочу... А тепер увесь час пристає до мене: розкажи та й розкажи йому про тую Україну! А я звідки знаю. От Марися, та би могла його зацікавити й іншими речами. Ну, та й їй би краще було провести зиму в місті, а не в тому глухому волинському селі. Правда ж, Павле! Бо я, кажу тобі, боюся за Ніна! Дивлюся отак на нього й згадую про твого молодшого брата, що його заслали за теє гайдамацтво, за тую Україну... Ну, ну, ну! Не сердься! Вже не буду...

І мати, як раптово почала говорити, так раптово й урвала. Виговорилася, — як іноді жартівливо каже батько, коли на неї находить часом потреба видати з себе накопичені за довший час думки. Але часом при таких монологах мати раптово замовкають. Буває це найчастіше від гострого погляду батька, що немов затнеться до її речень, коли ті почнуть забігати на те поле, яке він раз і назавжди вважає поза дискусійними правами жіночого духа. І тоді над співрозмовниками звисає напружена тиша. Так мабуть сталося й тепер. Бо в їдальні тихо і батько не поспішає з відповіддю. Нінові лише видко, як батькові пальці швидко виграють марша по скатертині, ніби хотять утікти від могутньої п'ясті.

Нінові аж дух забивало під час маминої промови. Тут рішається, відчував він, його доля. Майбутнє пригнулося до скоку й чатує на батькові кроки. І хлопець в очікуванні його відповіді, не відкриває погляду від батькової руки. Мов від неї очікує рішення. А в голові пролітають спомини про не здійснений досі приїзд бабуні, про бійку з товаришами за полячку, про... Нінові тепер уже не хочеться так сильно того приїзду, як раніше. І навіть приманлива обіцянка приїзду тітки Марисі не робить на нього враження, як би зробило при інших обставинах. Бо тепер Ніно цілком під впливом короткої маминої репліки про те, що батькового брата заслали кудись за Україну, Батькового брата! Він же про це ніколи не чув. За Україну! І що таке заслали? Ніно не знаходить відповіді, але відчуває, що й його доля і доля того батькового брата якимось таємним шляхом опинилися на одній площині... Та поки ці думки мчать через свідомість, чує Ніно, як батько відсуває стілець і задумливим голосом відповідає матері:

— Ну, може ти й маєш рацію. Авжеж маєш

рацію! Добре! Пиши мамі, хай скорше приїжджає й привозить Марисю. А тепер спати! — й батько позіхає так, що ось, здається, втягне в себе все довколішне повітря. Мати теж встає, засовує стілець і коли говорить, то в голосі її чути радість:

— От бачиш! Я ж казала! Я так і думала, любий, що ти погодишся. Я дуже рада! Ну, дійсно вже пізно? Підемо спати! Бери лямпу.

Ніно чує, як батько зітхає, мов великий ковальський міх. Він бере зі стола лямпу й обоє виходять навшпиньках, щоб не розбудити Ніна, через рипучі двері. І вже давно в їдальні невидь ,а в домі тиша. Але хлопець ще довго лежить з відкритими очима й не ховає, як звичайно, зору від сірих тіней, що причаїлися в кутках кімнатки.

**
*

А за тиждень уже й справді бачить Ніно, як в домі починається приправа до приїзду гостей. З горища знов принесено постіль й тепер Докія старанно витирає її металеву сітку. В сінях лежать в'язки запашного сіна для сінника й Ніно наперекидався вже до схочу через його зелені горбки. Та все вибігає на ґанок, виглядаючи пізника, що має привезти бабу й тітку.

Дні стають все тихішими й прозорішими, а ранки вже прокидаються в серпанку студеної імли. Блакить яснішає, ніби підноситься вище, немов чиясь старанна рука витерла запорошене влітку скло небозводу. Повітря тратить густі, тягучі запахи літньої доби. Щось тонке й гострозапашне пропливає часом струмками через воздух. Щось подібне до запахів стиглих морелів або залежалих чорних грозен з глодавських виноградників.

Уже з самого ранку треба тепер бути одягненим і взутим, не можна вже бігати по дворі босоніж. Та Ніно не дуже то й протестує. Відколи немає з ним його товаришів, — перестав робити великі мандрівки за відкриттям невідомих підміських світів. Самому одному не хочеться та й не цікаво. Тому значно цікавіше сидіти на ґанку й стругати шаблюку. Не таку як у міських поліцаїв: рівну, коротку, непривабливу, що навіть і звуть їх у місті на сміх „оселедцями при боці". Ні, шаблюку криву! Як довідався колись Ніно — козацьку. З держалом навхрест. А таку шаблю можна зробити з довгої ґонтини, держало зачернити чорнилом. У батьковому каламарі вистарчить. Прив'язати синенький мотузочок, щоб носити через плече. Ах, яка ж це буде шаблюка! Тішиться на неї хлопець, вигладжуючи дерево рубом розбитої шибки, бо знає, що на цілій вулиці ніхто такої не матиме.

Ніно посміхається сам до себе від блискучих перспектив товариського подиву й ще пильніше шкрябає склом. Від напруги й захоплення працею він перегинає голову зі сторони на сторону й так само за кожним викивом кінчик його язика мандрує з одного кутка уст до другого. Він нічого не бачить і не чує довкола себе, захоплений працею й уявою. Лише несподіваний виклик біля нього „мамо" відриває його від праці.

Ніно бачить, як, повторивши цей оклик, поспішають з ґанку до воріт мати, поспішають до візника що тільки — но якось несподівано спинився біля воріт. Он уже двоє жінок злізли з нього та стоять поруч і показують візникові на пакунки. Та це ж напевно тітка і баба! Ніно геройським рухом, вічним рухом геройства й юнацтва, підносить шаблюку ,схиляє її вперед і вже готовий бігти до воріт, щоб якимсь диким, бойовим, власного винаходу кличем, привітати приїжджих. Але раптом спиняється й стоїть на ґанку в нерішучости.

Через довге подвір'я поважно простує від воріт до ґанку висока пані в чорному. Однією рукою вона обіймає маму, що тулиться до неї, а другою підносить край сукні. Бабуня! Перед ними швидко йде струнка дівчина. Хіба це тітка? І вона має його вчити? Бо Ніно уявляв собі тітку такою, такою... старою. А це майже ще підліток, з двома довгими косами, що звисають їй спереду аж до колін. Дівча! І воно, це дівча, буде його, хлопця, вчити! Він, не усвідомивши чому, обертається швидко вскакує в сіни й ховається за двері. Навіщо? Він і сам не віддає собі справи але причаєно стоїть за дверима ,стиснувши міцно шаблюку та прикривши уста, щоб навіть засапані віддихи не звернули уваги приїжджих.

Ось риплять сходи ґанку, чути як візник Лейба ставить під дверима валізки, йому щось наказує дзвінкий дівочий голос, чути як розмовляють мати з бабунею. Ніно прислуховується й нараз ще глибше всовується за двері: приїзджі говорять і хлопець не розуміє. Властиво розуміє де-які слова, що звучать дивноподібно, але цілого сенсу не схоплює. І хоч він ніколи не чув ще польської мови, але нараз здогадується. Гаряча хвиля переходить йому по щоках.

(Далі буде)

PROMIN

Vol. XV. No. 9 ENGLISH SECTION September, 1974

Address delivered by
Dr. P. A. Kondra
President of the Ukrainian Canadian Committee
at the
Moroz Solidarity and Protest Rally
held in front of the Soviet Embassy
in Ottawa,
July 27 and 28, 1974

Your Excellency Metropolitan Hermaniuk, Very Rev. Fathers, Honoured Guests, Heroic Hunger Strikers, Ladies and Gentlemen:

First of all, allow me to extend warm greetings from the courageous hunger strikers in Winnipeg to you, their brothers here in Ottawa, who started this action two weeks ago. At the same time, on behalf of the Ukrainian Canadian Committee and the Ukrainian community as a whole, I want to pay tribute to these heroic young people, who not only risk their health but in fact their lives by starvation in support of the incarcerated historian, Valentyn Moroz, whose only crime was the attempt to exercise the rights which are basic to all mankind.

Your action has achieved a great deal in bringing this matter to the attention of our Government and the people of Canada and beyond. It is, however, only one of many steps that must be undertaken in the slow movement towards the implementation of basic human rights in the Soviet Union, and indeed, wherever they are being violated.

On this important occasion, I wish to acknowledge the fact that the Prime Minister of Canada, the Rt. Hon. P. E. Trudeau has previously appealed to the Premier of the USSR on behalf of Valentyn Moroz, during his visit to the Soviet Union. A similar intervention at that time was also made by the Minister of External Affairs, the Hon. Mitchell Sharp. To both of these distinguished Canadian leaders, I wish to express the gratitude of the Ukrainian community for their action on behalf of the many dissidents in the USSR, who stand in defense of basic human rights. At the same time, I wish to point out that this matter has currently reached a crisis, as the very life of Moroz is now in danger. Moroz, himself, has protested his imprisonment and harsh treatment, by holding a hunger strike for the last four weeks in order to bring his plight, and that of other persecuted intellectuals to the attention of Soviet authorities and of the world.

That this problem has reached a climax is further indicated by the fact that prominent intellectuals such as Nobel Prize winner, Alexander Solzhenitsyn, atomic scientist and defender of human rights, Sacharov, prominent church leaders and numerous others from within the Soviet Union are appealing to the free world for assistance and to the Canadian Government in particular, for it has the unique reputation and respect of being a champion of human rights at home and abroad.

Friday, we were informed by the Minister of External Affairs that he will once again intervene in this case. On behalf of the Ukrainian Canadian Committee and the entire Ukrainian community, I urge the Canadian Government to act immediately and take further steps necessary to ensure the health and well-being and to reduce the severity of conditions for Valentyn Moroz and countless other persecuted intellectuals. The people of Canada await such action.

The response of Canadians, including all levels of government, press and public support has been widespread and outstanding. I especially wish to pay tribute to the former Prime Minister, Rt. Hon. John G. Diefenbaker, who has led the way on the issue of human rights in the Ukrainian SSR and wherever they are being violated. He has spearheaded this cause at various meetings in Europe and particularly at the United Nations Assembly in 1960 and is continuing to do so in his present capacity as Chairman of the International Human Rights Defense Committee. We sincerely thank Mr. Diefenbaker for his significant contributions in the field of human rights and wish him well in the future.

We have also had support for this action from the Premier of Ontario, the Hon. J. Davis, the Premier of Manitoba, the Hon. E. Schreyer and from the Government of Alberta, as well as from various Church dignitaries and numerous prominent Canadian leaders, not to mention thousands of Canadian citizens. This impressive and ever-continuing response has contributed significantly to the success of the hunger strikes in

bringing the issue of Valentyn Moroz to the attention of the world. We thank all concerned for their action.

The Soviet Union must realize that freedom of individual citizens is essential to a strong and cohesive nation, as well as to the continued progress of that nation and to the maintenance of world peace. The USSR, therefore, has at least as much to benefit by the implementation of basic human rights at home, as the individuals concerned. This realization must come soon.

I thank all the participants of this solidarity-protest rally and the various ethnic groups represented here today for their support. Once again I wish to pay tribute to these courageous young people, who are risking their lives because they believe in the importance of freedom. By coming to the aid of their fellow man, whose liberty and very life are endangered, they are fulfilling their democratic and Christian duty and obligation. I anticipate that their action on behalf of Valentyn Moroz will begin a new era for the betterment of life for the oppressed and persecuted wherever they are to be found, and the progress of mankind as a whole.

BEAUTY AND BENEFITS OF MULTICULTURALISM

(The address was delivered by the Hon Stephen Worobetz, Lieut.-Governor of Saskatchewan, at a graduation banquet Sunday May 5, in Windsor, Ont., sponsored by the Ukrainian Business and Professional Men's Club).

My topic is multilingualism. I will begin with a broad, global view. I will then discuss some of the research that has been done to date and the experience others have had with languages. I will then briefly discuss the advantages of multilingualism and the reason why so many fail to learn more than one language. By doing this, I hope that all of you will become more aware of the value of miltilingualism and some of you will do something definite about it: namely, set up for yourselves or at the very least, for your children, a definite language learning program.

Before I get to the heart of my talk I want to tell you a story. A mama mouse and her two little ones are walking by the side of the road. From a distance, mama mouse spies a cat—she says to the kids, "You stay here and watch this." She sneaks up to the cat and yelps, "BOW-WOW-WOW." The cat gives a yelp and streaks up the nearest tree. Mama mouse walks proudly to her children and says, "There—see how important it is to know a second language."

Multilingualism, and certainly bilingualism, goes back a long way in history. In times of Abraham there were two languages. The civilization of Greece and Rome was bilingual. The teaching of languages in European and even Asian countries is much superior to ours. In Europe it has been traditional to learn a second language. This was so for practical reasons, to improve communications, but it was also looked upon as a status smybol. One would think that only the rich would have this opportunity, but I found it interesting when my Mother told me that in her native village the language of instruction was Ukrainian for half a day and Polish for the other half. In Asia and even Africa, the educated, the people in government, the individuals in the service industry, speak two, three or more languages.

Dr. Walter Penfield, the famous retired neurosurgeon, did a great deal of research on the human brain. Languages have been a lifelong interest of his, and he has come to the conclusion that the ideal situation is to learn the mother tongue first and then start learning a second language before the age of six. He had a personal experience which convinced him of this. After he had graduated he decided to specialize in brain surgery. At that time much of the medical literature in that field was German, and he felt it was essential to learn the language. He was married at that time and had a family, and he arranged to have the whole family take instruction in German. He had considerable difficulty in learning the language, but his children learned it with ease. He said he could have easily got the feeling that he was stupid, except for the fact that he had already obtained his medical degree and must have been reasonably intelligent. It seems that the youngsters have a facility to develop a framework of a language. If, in addition to the mother tongue, another language is heard before the age of six, the child sets up a second framework, with relative ease. The framework could be compared to a receiving and broadcasting radio set. If a child developed two or more frameworks of languages, he or she could switch from one to another as you would switch to another station on the radio. In adult years

it is more difficult to establish another framework, and people who learn another language later in life do it by translation and this is more cumbersome, more difficult and less satisfactory. Many families hesitate to teach their children a second language because of the fear of confusion or because they may have an accent. However because of the switch mechanism described above, it does not happen. Many of the first generation of the Ukrainian pioneers have an accent because their teachers' English was below par. Dr. Penfield came to the conclusion that adults who had previously learned some other language in childhood are apt to learn later a third and fourth language faster. His final conclusion is that the bilingual brain is superior to the unilingual brain.

Professors Wallace Lambert and Richard Tucker, of McGill, did research and control studies and came to similar conclusions. They have two groups of children whose native tongue was English. One group took kindergarten in English and continued instruction in the same language, while the other group took French kindergarten and took instruction in French. By ten years of age and bilingual children were one year ahead of the unlingual children. In the Far East, in Manila, another group or researchers had three control groups. One group was instructed only in English, while a third group consisted of local children as well as English children and they were instructed in the two languages, and by twelve years of age the bilingual children were fourteen months ahead of either the local or the English group. In addition, they seemed to be more broadminded and exhibited less prejudices.

What are some of the advantages and benefits of knowing more than one language?

1. With swift technological changes and increased speed of travel and communication, our world indeed is becoming a global village. If we were logical we would be developing a single, universal language, but because language gives people a sense of belonging, a sense of identity, because it is tied in with national pride, people will not agree to give up their language easily. Therefore it makes sense to do the next best thing, which is to learn more than one language.

2. The trend is to a shorter work-week, and therefore to more leisure time. Many of us are so involved in so many areas that we don't seem to have much leisure time, but the trend is definitely in that direction. Those who are able to travel to other countries find out very soon that one language is not enough once they get off the beaten track.

3. Canada is a trading country and the advantages of knowing the languages of our trading partners are obvious. Barbara Ward, the noted British economist, stated that in the modern world, people who cannot speak at least two languages are obsolete. This may appear to be an exaggeration, but there is no doubt that knowing only one language is a real limitation in the world of today.

4. There is a great need of a worldwide brotherhood. Canada is playing an important role in an international peace effort. Canadians are well received and trusted in most parts of the world. Knowledge of other countries' languages and cultures would do much to minimize prejudice and promote understanding and peace.

5. Language nourishes culture and if we are to benefit from the many rich cultures then it is essential for at least a percentage of the people to know the language of the various cultures.

Even if most of us are convinced of the benefits of knowing more than one language, there is one great stumbling block — the actual learning of other languages. In the past the teaching of languages met with relatively little success in Canada at least, for a number of reasons.

The first is indifference or ignorance. If we are honest we must admit that we have been slow in realizing and appreciating the importance and benefits of knowing more than one language.

Secondly, national pride. Each country is proud of its language and if it is big enough it expects the people from other countries to learn their language, but refuses to learn the language of the other countries. Small Countries jealously guard their language, but learn another prominent language in the financial, political and scientific field, and to be able to survive economically.

Third is laziness — to learn another language requires effort, and many would rather watch television or spectator sports than go to the trouble of learning a second language unless it is absolutely essential.

"Svoboda".

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В СЕЙНТ КЕТЕРИНС, ОНТ.

Заходами Східньої Екзекутиви Союзу Українок, спільно із Східньою Екзекутивою ТУС та при помочі місцевого відділу ім. Лесі Українки відбувся 26-го травня 1974 року окружний з'.зд у Сейнт Кетеринс, Онт.

З'їзд почався Боголуженням в церкві Св. Юрія. Богослуження відпраляв о. прот. Ф. Легенюк в супроводі хору під управою п. Мельничука. По Службі Божій відслужено Молебен за здоров'я членкинь Союзу Українок. По цім, учасники перейшли до залі на смачний обід, що його приготовили членкині місцевого відділу.

Програму відкрила голова східньої екзекутиви пані Мирослава Телеґа. За проводом о. прот. М. Легенюка учасники відспівали „Отче Наш". Голова М. Телеґа привітала учасників з'їзду і висловила вдоволення з такого поважного числа присутніх. Подякувала місцевій голові пані Дем'яненко і відділові за гостинне прийняття і за прийняття Драматичного Фестивалю, який відбувався в суботу — день скорше. У своїм слові, голова підкреслила вартість організації в житті одиниці і важливість окружного з'їзду, де учасники мають нагоду обмінюватися думками та, що в єдности є сила. Пані Телеґа звернула увагу, що рік 1974 є заповнений працею для Східної Екзекутиви. В короткім часі досягнено виконання нашого проєкту — видання альбому „Буковинські узори", і вже плянуємо святкувати 40-ліття Східньої Екзекутиви. По цім представила членкинь Східньої Екзекутиви і присутніх за головним столом гостей.

Слідували привіти: Перший привіт склала д-р Г. Янішевська, заступниця голови Союзу Українок Канади. Між іншими д-р Янішевська спімнула, що 25 травня 1926 року з руки немилосердного ворога загинув наш найбільший патріот 20 століття — Головний Отаман військ і фльоти Української Народньої Республіки Президент Симон Петлюра і пригадала, що на першім жіночім з'їзді в Саскатуні 1926 р. вшанували пам'ять Симона Петлюри. Ідучи слідами наших піонерок попросила присутніх вшанувати з місць і однохвилевою мовчанкою.

Дальші привіти склали: Т. Дем'яненко — голова місцевого відділу Союзу Українок, В. Дем'яненко — голова церковної громади, Н. Костинюк — голова Східньої Екзекутиви ТУС, о. прот. Легенюк, В. Вахна — голова відділу ТУС у Виндзорі, Н. Андрусів від Музейної Фундації, заступаючи голову пані Ковальчук.

Слідуючі делегатки склали привіти і пожертвували на організаційний фонд: відділ Кн. Ольги, Торонто — пані Гетьманчук, відділ Л. Українки, Гемилтон — пані Пасєка, відділ Л. Українки, Брентфорд — пані Гриньків, відділ Л. Українки, Виндзор — пані Костинюк, відділ Кн. Ольги, Лондон — пані Волошин, відділ С. Русової, Лонґ Бренч — пані Гайдук, відділ Л. Українки, Ст. Кетеринс — пані Андрусів, писемний привіт — відділ Кн. Ольги з Ґримзбі.

Після цього, присутні перейшли до горішньої залі на вільні дискусії. Членки по відділах просили, щоб програма включала вільні дискусії, щоб дати учасникам з'їзду нагоду взяти активну участь і обмінятися думками над спільними проблемами: (1) Як приєднувати нових членок до відділів; (2) Чому ми втрачаємо „переходову" членкиню?; (3) Ставлення до мішаного подружжя й інше.

По короткій перерві, пані Телеґа представила Олю Куч — референтку молодшого СУМК-у, яка провела успішний драматичний фестивал. Три відділи молодшого відділу СУМК, у складі 40 дітей з Гемилтону, Ґримзбі і Виндзору приїхали на цей фестивал і брали участь у змаганні в п'єсі „Віщування старого дуба" — перша дія. Першу нагороду з трофею за п'єсу одержав відділ з Виндзору. За найкращі строї одержав трофею відділ з Ґримзбі, найкращий „актор" — Іван Мілько з Виндзору, найкраща „акторка" — Христина Бродгед з Гемилтону. Михайло Міненко — Ґримзбі, Іван Мілько — Виндзор і Христина Бродгед — Гамилтон одержали трофеї за їх п'ять-хвилеву без підготовки промову на теми „Весна" або „Люблю свою родину". Сумківцям також були дані 35 запитів про „Спадщину культури українців в Канаді". Взагалі сумківці знаменито пописалися у всіх трьох частинах. На фестивалі молодечий хор з Гамилтону і дует з Ґримзбі відспівали свої концертові точки. Пані Куч подякувала референткам по відділах за їх труди і що так вміло приготовили сумківців, а сумківцям за їх участь, послушність і старання.

Слідувала концертова точка — ансамбль бандуристів з Виндзору і представлення п'єси Виндзорським відділом.

У своїм кінцевім слові, пані Г. Слюзар склала подяку пані Телеґі та екезекутиві за численну працю, пані Дем'яненко і членкам місцевого відділу, як також парафії за їх гостинне прийняття, отцеві і добр. Легенюк, д-р Янішевській, пані Куч і всім учасникам з'їзду і драматичного фестівалю. Пані Слюзар також зробила заклик до збірки фондів на музей і на потребу передавати речі до музею.

Прихід з розігравки — $50.00 — був призначений на Шкільну Раду, Фонд В. Сарчука.

Анна Букса, рек. секр.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У незабутню пам'ять довголітнього учителя, бл. п. Миколи Ткачука, який упокоївся 3 червня, 1974 року на 59 році свого життя, складаємо скромну пожертву на прес. фонд журнала „Промінь" $10.00. Сестрі Марії і швагрові Фірчукам та всій родині висловлюємо сердечне співчуття.

Кума Анна Велещук, Сдмонтон, син Євген і невістка Лій, дочка Мирося і зять Володимир Дмитруки.

— — — — —

Складаю $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь" у світлу пам'ять мого незабутнього мужа бл. п. Василя Пуцентела.

Дружина Анна Пуцентело, Едмонтоні

— — — — —

Відділ ім. Лесі Українки при катедрі Пресв. Трійці у Вінніпезі складає нев'янучий вінок на свіжу могилу довголітньої членки, бл. п. Марії Боянівської в її світлу пам'ять складає $10.00 на пресовий фонд журнала „Промінь". Родині Покійної висловлює глибоке співчуття.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ:
Соня Бейзик, голова. Ярослава Карпяк, секр.

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ У ДАВФИНІ

Окружний з'їзд Союзу Українок у Давфині, Ман. відбувся в неділю, 23 червня 1974 року заходами провінційної екзекутиви Союзу Українок в Манітобі.

З'їзд почався в неділю рано Службою Божою в церкві Св. Юрія — відправляв о. Є. Стефанюк в супроводі церковного хору з Ґилберт Плейнс. По Службі Божій відбувся спільний обід в залі Української Православної Авдиторії. Молитву перед обідом провів о. Є. Стефанюк. За головним столом засіли до обіду гості-представники складових організацій.

По обіді, в тій же залі програму з'їзду відкрила окружна представниця пані Марія Андрейчук, привітавши гостей, голову провінц. екзекутиви пані Марію Мандзюк та інших членкинь пров. управи, склала подяку хорові з Ґилберт Плейнс та о. Стефанюкові за відправу в церкві. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померших членкинь.

Привіти з'їздові і слово виголосили такі особи — представники організацій: П. Грицай — голова церковної громади у Давфині, пані Ґорчинська — відділ ім. Лесі Українки, о. Стефанюк від місцевого ТУС, п. Чайковський від Української Православної Авдиторії, Б. Бураковська від молодшого СУМК і п. Ярослав Лозовчук від Т-ва Молодих Мужчин — всі з Давфину, пані Козар від відділу ім. св. Ольги з Етелберт, пані П. Бугера — вдділ ім. Доньки України, Роблін, пані Савчук — відділ ім. Л. Українки в Ґилберт Плейнс і писемний привіт з відділу ім. Л. Українки з Розбирну за підписом голови пані М. Конек і секр. пані Бельбас.

Привіт і слово виголосили п. Василь Балан, голова Союзу Української Молоді Канади, пані Оля Завісляк, референтка Молодших СУМК, панія Докія Черевик, сетарка пров. екзек. і пані Марія Мандзюк, голова пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітоба.

Під час з'їзду відбулась виставка книжок та історичних знимок відділів організації СУМК.

В концертових точках під час з'їзду виступали: Молодший СУМК під проводом Л. Грицая в народніх танцях: Б. Бураковська, Л. Грицай, Р. Маранчук і А. Підлипна. Хор з Ґилберт Плейнс відспівав „О Україно", жіночий хор з Етелберт відспівав дві пісні і жіночий хор з Давфину колискову. Акомп. пані Оленка Лозовчук.

Під час з'їзду відбулось дві панелі на організаційні теми: 1) „Наша організація СУМК" і 2) „Союз Українок Канади на передодні свого 50-ліття".

Панелісти першої: Ольга Завісляк — „Молодші відділи СУМК", Петро Грицай „Домагання СУМК" і Василь Балан — „Робота при СУМК". В дискусії до панелістів брали участь п. Василь Гусак, п. Козар і пані Докія Черевик.

Панелісти другої панелі: Марія Мандзюк „Наші недомагання в минулому", Докія Черевик — „Дальша праця в майбутньому" і Ярослав Лозовчук говорив про сучасний стан організації на передодні 50-ліття, мовні питання, репрезентація жінок у наших чільних установах та членство у Музею Союзу Українок Канади.

Пані Андрейчук склала подяку панелістам, дискутантам, учасникам концертових точок, господиням за обід. Кінцеве слово виголосив о. Є. Стефанюк, підносши громадську і культурну працю жіночих організацій.

З'їзд закінчився відспіванням гимну Союзу Українок: „За нами сестри темінь ночі, а перед нами світло дня".

На заклик пані М. Білоус учасники з'їзду склали пожертви на організаційний фонд $303.50.

По $25.00 Відділ ім. Л. Українки в Давфині.

По $20.00 — Марія Тодориш і Василь Перепелюк — Давфин.

По $15.00 — Василь Балан, Вінніпеґ.

По $10.00 — о. і добр. Є. Стефанюки, прот. Е. Олендій, Ірина Тальпаш і відділ ім. Л. Українки, Ґилберт Плейнс, відділ ім. Доньки України, Роблін.

По $5.00 — Марія Базай, Марія Андрейчук, Агафія Перепелюк, Василь і Юстина Гусак, Параскевія Фик, Петро і Розалія Грицай, Анна Підлипна, Анастасія Самець, Федір і Анна Чайковські, Олександра Кіщук, Анна Стандрик, Юліян і Марія Білоуси, Христина Камфолія, Катерина Самець — всі з Давфину, відділ ім. Св. Ольги, Етелберт, Докія Черевик, Марія Мандзюк і Оля Завісляк — Вінніпеь, Павліна Бугера, Роблін.

По $3.00 — Кароля Туркевич і Павло Дроздович, Давфин.

По $2.00 — Текля Шовдра, Павліна Рубашевська, Марія Лігол, Анна Фіцич, Ю. Стокотельна, Я. Набожняк, Анна О. Ґеник, Євгенія Керелюк, Анна Швець, Юстина Дух, Катерина Манчур, Марія Ґорчинська, Анна Мазур, Марта Риткевич, Анна Клапоущак, Анна Давидович, Христина Присяжник, Юстина Бабій — всі з Давфину, Анна Сидор, К. Дикун, Н. Гаврисишин — всі з Ґилберт Плейнс, Марія Копельчук, Анна Горбай і Марія Швайковська з Робліну.

По $1.00 — О. Котик, М. Савчук, М. Бобик і О. Журковська — всі з Ґилберт Плейнс, Текля Чорнобай, Іван Присічник, Максим Станько, Кат. Медвідь, А. Ковальська, А. Ждан, Анаст. Яловега, Р. Служик, Кат. Гаврилюк, Григорій Гонець — всі з Давфину, Розалія Журковська, Еміл. Гончарик, М. Грицай, О. Гняздовська, Михайло Козар — Етелберт.

Ю. Гусак і **А. Чайковська,** секр. з'їзду

Текля Жук

У першу річницю смерти моєї дорогої дружини, бл. п. Теклі Жук, яка упокоїлась в серпні 1973 р., складаю в її світлу пам'ять пожертву в сумі $6.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Муж Касіян Жук, Ґронлид, Саск.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Ніна Мудрик-Мриц

ПЕРШІ СЛИВИ

Дві сливочки сестрички
На сливі у садку,
На сонці спинки гріли
Та й річ вели таку:

„Ось-ось і прийде осінь
У наш зелений сад,
І прибіжить під сливу
Громадка дитинчат.

То ж не жалій нам, сонце,
Промінчиків ясних,
Щоб налились ми соком
Для діточок малих".

Блискучі, сині стали,
Солодші від медку,
Дві сливочки сестрички
У нашому садку.

Аж ось одного ранку
Дариночка мала
Золотокосу осінь
У сад наш привела.

Під сливою спинились,
М'якенький там моріг...
Зненацька з гілки впали
Дві сливки їм до ніг!

Зраділи! В козубеньку
Вклали дарунок цей
І понесли у школу
Для школярів-дітей.

М. Лисич

Табір „Ясний"

Ходить літо лісом
І не йде додому.
Не змовкає пісня
В таборі „Ясному".

Поселилось літо
В дружньому загоні,
Йде збирати з нами
Ягоди червоні.

Ходить по горіхи,
Ходить за грибами,
Водить нас до річки
Йде в походи з нами...

Поселилось літо
В таборі „Ясному".
Гарно з нами жити,
То не йде додому.

Валентина ДУБ

Бджілка

Виручив Василько з біди бджілку.

Бджілка хотіла напитися — і впала в бочку з водою. „Тону-у! — дзижчить. — Тону!"

Василько кинув на воду листочка. Вилізла на нього бджілка, обсушила крильця та й полетіла...

Покликала мама Василька вечеряти. Поставила на стіл молоко, мед, хліба нарізала.

Їсть Василько, прицмокує. А мама й каже:

— Це меду тобі назбирала та бджілка, що ти її врятував.

— Одна бджілка — й стільки меду! — здивувався Василько.

— А вона всім, всім бджілкам розповіла, от вони й настаралися. Добра звістка швидко по світу лине.

Що край — то звичай

„Доброго ранку!" — кажете ви мамі, таткові, бабусі, коли прокидаєтесь. „Бувайте здорові!" — кажете ви, коли йдете з дитячого садочка додому. І всім од тих слів стає приємно й хороше.

Гарний це звичай — вітатися. По всіх усюдах здавна так повелося. А в нашому краї, надто по селах, вітаються між собою не тільки знайомі, а й незнайомі люди.

Є в нас і такі звичаї. Дорогих гостей ми стрічаємо хлібом-сіллю на вишиваному рушнику. Коли ж хто від'їздить залишає рідну домівку, то садить на згадку про себе деревце.

А от у киргизів усім, хто зібрався в дорогу, неодмінно печуть коржа. Киргизи вірять: як поїси його — щасливо додому вернешся.

Хто прокидається найраніше

Сидять на жердині Івась, Пилипко і Тарасик — сперечаються.

— Найраніше встають ластівки, — каже Івась. — Коли я іду в садок, вони вже літають...

— Ні, — заперечує Пилипко — раніше від ластівок прокидається сонечко. Я ще в ліжку, а воно вже заглядає у вікно.

— А як моя мама на ферму іде, — каже Тарасик, — то ще й ластівки сплять, і сонечко спить.

Ранок

Встали мама, встали й татко:
Де ластовенятко?
А я тут, в саду, на лавці,
Де квітки-ласкавці...

П. Тичина

Громадська і родинна хроніка

РІЧНА ІМПРЕЗА ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК В АЛБЕРТІ

Зліва направо: Д. Коваль, Д. Ковалишин, Дж. Мулька, Дж. Мулька, Д. Марчишин, Т. Тачик, М. Маковська, М. Марчишин, Н. Дептук, Н. Базюк, п. Солтикевич, М. Прокопів, С. Голубіцька, О. Юсипчук, М. Фербей, добр. М. Хом'як, Н. Сенів (коментатор), Л. Феняк (піяністка), Н. Боднар (пров. голова).
Передній ряд: Кім Тю, Андрея Дзеник і Керен Щербань.

Господині горді що їм паски вдалися! Зліва направо: А. Ґорецька, П. Довганюк, В. Леськів, К. Кругляк, М. Тодорук, А. Ґреґорі, В. Гавалишка.

Цього року, річна Мистецька Вистава Пров. Екзекутиви Союзу Українок в Алберті, відбулася 30 і 31 березня. Переглядаючи архіви пров. управи на Алберту, бачимо що цю імпрезу, спільно з відділом при Катедрі св. Івана, започатковано ще 1937 року. Одначе, початок таких виставок сягає до 1930 року, коли мистецькі виставки були улаштовувані на з'їздах в Едмонтоні. Тепер, ця традиційна імпреза відбувається спільно з 4-ома едмонтонськими відділами, а саме: при Катедрі св. Івана, ім. Лесі Українки, ім. Княгині Ольги, і при церкві св. Андрея.

Гостей при вході вітали пані Надія Боднар, голова провінційної управи і голови відділів: В суботу панна Розалія Фарина; в неділю пані Ґ. Саламандик, пані А. Звоздецька і пані К. Рожак. Гостей записували пані: Т. Ткачик, А. Данелович і касирки відділів .

Дарія Янда-Мекмоллен

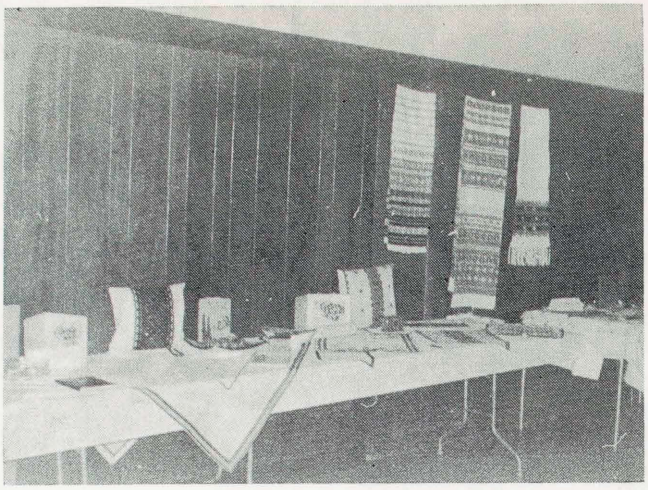

Виставка пані Дарії Янди-Мекмоллен

Виставка складалася з 3-ох частин: показ українських вишивок у модерній ноші, змагання в писанні писанок, і приватна виставка українських ручних робіт пані Д. Янди-Мекмоллен.

Пані Надія Боднар голова пров. управи привітала гостей, а зокрема нашу краєву голову Союзу Українок Канади, пані Стефанію Пауш. Пані Емма Верхомин, голова едмонтонської філії Музею, в короткому слові пояснила деякі точки відносно виставки. Пані Н. Сенів, покликала модельки і подавала коментарі про кожну суконку. Пані Луїза Феняк акомпаньювала коментарі тихою музикою. Як бачимо на знимці, в цьому показі, найбільше було гарних вечірних бальових суконок. По закінченні моделювання, модельки мішалися з гостями, і гуторили при чашці чаю.

В змаганні писання писанок, судді конкурсу були: пані: Таланчук, і Цинцар і пан Ч. Куць. Нагороди виграли: Спеціяльний розділ — перша нагорода, Лукія Стурко, друга нагорода, Лінда Мондий. Від 16 років — перша нагорода, Джуді Стрембіцька, друга нагорода, Люба Стрембіцька. Від 12 до 16 років — Лариса Цимбалюк. Від 8 до 12 років — Тома Стрембіцький.

Збірка ручних робіт пані Дарії Янди-Мекмоллен була надзвичайно захоплююча. Глядачі висловлювали якнайкращі коментарі про різні експонати. Частини цієї збірки були виставлені в головному Музею в Саскатуні, як і різних місцевостях Канади.

Одночасно, відбулася випродаж домашнього печива і писанок. Треба зазначити що цього року, членкині Екзекутиви і членкині відділу при Катедрі мали толоку і напекли велику скількість пасок і бабок додатково до іншого печива що членки принесли з дому. Печиво доглядали пані Л. Ґреґорі від пров. управи і пані В. Бойко від відділу св. Івана; писанки: пані Марія Лазарук і пані Є. Цимбалюк .Розігравку доглянула пані Марія Самоїл.

В суботу чайним прийняттям займався соціяльний комітет відділу Катедри під доглядом пані С. Голубіцької. В неділю, чай подавали відділи св. Андрея, Лесі Українки і Княгині Ольги, під доглядом пані О. Мельничук. Чай наливали пані: С. Пауш, Р. Фарина, О. Ганночко, Р. Брода, Н. Сорочук, Д. Корпан, М. Паламарек (Смокі Лейк), М. Іванець (Лойдмінстер), К. Розак, И. Саламандик, А. Звоздецька, Н. Фіголь і Р. Гуцуляк (Ендру).

Провінційна Екзекутива складає щиру подяку едмонтонським відділам за їхню участь, як і всім поодиноким особам, якій допомогли успішно відбути цю річну імпрезу.

Марія Самоїл, кор. секр.

СВЯТО МАТЕРІ у Вернон, Б. К.

Хоч наша святочна програма на День Матері почалася о годині 2 по полудні в Народнім Домі, то молодь, сумківці ще з ранку при вході до церкви пришпилювали кожному квітку на знак пошани матерям. По Службі Божій о. Мороз відслужив Молебень за здоров'я матерів та склав привіт присутнім матерям.

Програма складалася з концертових точок, в якій брали участь учні недільної і рідної школи та сумківці. Свято відкрито співом „Христос Воскрес". Вступне слово виголосив сумківець Петро Демко. Програмою керувала Соня Кіндрачук. (Замітка редакції — тому, що програма дуже довга, поміщуємо її не в хронологічному порядку, але скупчуємо кожну частину разом). Діти недільної і рідної школи відспівали такі пісні: „О, Мати Божа", „Величаєм тебе, мамо", чом", „Грядочка", Деклямації виголосили: Т. Конопад — „Нема цвіту на всім світу", Дарлін Шапка — „Матінці", Іван Демко — „Молитва за маму", Андрій Грущак — „Дитяча вдяка", Михайло Шапка — „Кого я люблю", Даруся Гологоф — „Розмова з мамою", Меланя Шумей — „Серце мами", Степан Стан — „Моя мама". В народніх танцях виступали: Таня Капіцька, Даглис Шумей, сестри Драбюк, Д. Драбюк, Д. Гологоф і гуртовий дитячий танець початківців. Інші музичні точки — Соня Кіндрачук і Т. Микитюк, сестри Драбюк, дует — „Як те сонце ясне", Джийсен і Даруся Гологоф, дует — „Ой казала мені мати", сестри Драбюк — „Куку", Таня Капіцька — „Взяв би я бандуру". У п'єсі „Сиріт-ка" виконували ролі — Р. Конопад, Д. Гологоф, К. Бабюк, Д. і К. Драбюк. Змістовний реферат про значення свята День Матері виголосила сумківка Ліна Демко, яка насвітлила

і зобразила головну ролю матері.

У своїм кінцевім слові о. Мороз звернувся до матерів, вказуючи їм на їх найголовніший обов'язок супроти своїх дітей. Всі учасники концертової програми відспівали „Многая літа" матерям. Під час танцювальних точок пригравали: Ю. Драбюк і Кароля Драбюк. Підготовкою програми зайнялись п-во Чайковські і учителі рідної школи.

На цім святі була відзначена найстарша мама пані Олійник, якій вручено вазонок квітів. Члени відділу СУМК подали чай.

Павліна Кіндрачук, реф. освіти

ЧАЙ І ВИПРОДАЖ ПЕЧИВА Ту Гиллс, Алберта

Заходами відділу ім. Лесі Українки відбувся 23 травня 1974 року веснянний чай і продаж домашнього печива. Чайне прийняття відбулось у церковній залі. Кожна членкиня принесла досить печива, що його ми швидко розпродали, а дохід передано до каси відділу.

Крім чаю, ми мали також дуже гарну виставу, яка складалася з ручних робіт, як вишивки, писанки та виставка образів пані Свекли, тематики піонерських часів.

На наш чай прибуло гарне число гостей, як також прибули членкині з сусіднього відділу з Мирнам. Такі зустрічі з членкинями з інших відділів є дуже корисні у нав'язуванні контактів та дружніх взаємин.

Наш чай відбувся дуже успішно, завдяки добрій кооперації і співпраці членкинь і проводу.

М. С.

З НАГОДИ УРОДИН МАРІЇ ПОЛОНИЧ

В суспільстві вже увійшло в життя відзначувати річниці чи то одиниць чи організацій в такий чи інший спосіб.

Надходять і відходить ювілеї, дні народження, вінчання і т. п. Шум і розмах цих відзначувань здебільшого залежить від їх важливости, як і від відповідного розголосу. Тому й не диво, що 70-ліття уродин пані Марії Полонич пройшло в нас спокійно і майже непомітно. Але щирість і теплота її приятелів, які влаштували для неї цю уродинову несподіванку, залишиться надовго в її серці.

В п'ятницю 3 травня 1974 року, родина й приятелі пані Полонич зійшлися вечором до її дому, де й очікували її зі смачною вечерою, бо сама Ювілятка в цей день була виїхала до Сіятел і мала повернутися назад вечором разом з п-вом Демко, у яких вона гостювала.

Марія Полонич

О годині 6.30 вечора авто п-ва Демків заїхало під хату і коли Ювілятка увійшла до своєї хати, то гості вже вітали її при вході. Перша привітала свою маму, донька Леона, а за нею й інші складали свої сердечні побажання. Це була для пані Полонич справжня мила надзвичайна несподіванка.

Після молитви всі присутні засіли до смачної вечері-прийняття. Нав'язалася весела й мила гутірка. По вечері слідували привіти та побажання Ювілятці многих літ прожити, так далі любити свою рідну Церкву, бути ще далі активною членкинею місцевого відділу СУК і церковного хору, в якому вона завжди бере участь. Піднявши тост, гості заспівали й „Многая Літа", і вручили на пам'ятку дарунок.

Пані Марія Полонич є членкинею нашої Української Православної Церкви вже понад сорок років, ще від 1933 року, коли замешкала була в Реджайні, Саск. І так пізніше далі активно працювала, переїхавши й до Едмонтону зі своїм, бл. п., чоловіком Іваном. Тут вона відразу вписалась до місцевого відділу Союзу при церкві Св. Івана Хрестителя, де брала участь в комітетах: Червоного Хреста і Добродійнім. В 1944 році ціла родина п-ва Полонич переїхала на сталий побут до Ванкуверу, де Ювілятка знову включилася в активну працю при нашій Церкві. В жіночому товаристві вона сповняла функцію касирки, була заступницею голови відділу як також кореспондент. секретаркою та працювала при різних комітетах. Через 5 років була кореспондент. секретаркою при Провінційній Екзекутиві СУК і в Комітеті Музею та ще до цього часу сповняє обов'язок представниці до місцевої Жіночої Ради, ще від 1946 р. До церковного хору Ювілятка належала від 16 років свого життя.

Отож ще раз дозвольте побажати Вам, пані Полонич, у день Вашого 70-ліття доброго успіху та кріпкого здоров'я й щасливо прожити з Вашою родиною й щирими друзями.

На многії літа, дорога наша, Ювілятко!

Галя Токарик

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР

У вівторок 28 травня 1974 р. о год. 8:00 вечора церковна заля Св. Покрови в Монтреалі була заповнена гостями та членкинями жін. товариства відділу Союзу ім. Л. Українки.

Були присутні поважною кількістю членкині відділів молодшого ім. Ганни Барвінок та Доньки України з Собору Св. Софії, щоб попрощати та побажати щасливого нового побуту для Вельмишановної добр. Олі Філь, яка несла обов'язок голови відділу ім. Л. Українки. Будучи ще СУМКівкою працювала в організованости т-ва ім. Ганни Барвінок і була першою його головою в 1960 р. Проводила навчання в Недільній школі та навчала молодь національних танців.

Вечір відкрила діюча голова пані Марія Старенька, попросивши о. Г. Філя провести молитву, після чого доброд. Оля представила присутнім о. Григорія та запросила до доповіді на релігійну тему „Історія Української Православної Церкви". Це вже третя з черги доповідь, дві раніше виголосили: Настоятель о. прот. М. Критюк та о. Ігор Куташ — Настоятель Собору Св. Софії. Всі доповіді були надзвичайно цінні, цікаві, присутні слухали з великим зацікавленням та викликали жваві дискусії.

Після доповіді і запитів того вечора до прощального слова була покликана кор. секр. Надія Грицина, в якім глибоко оцінила працю і вклад добр. Олі не тільки при жін. т-ві, але й при Рідній школі та молодечій організації ОДУМ. На знак подяки і пам'ятки про т-во, вручила дарунки для добр. Олі та о. Г. Філів. У зворушливому настрої добр. Оля подякувала за увагу для неї та обіцяла не забувати і тримати зв'язок.

Прощали добр. Олю також діюча

голова молодшого відділу ім. Ганни Барвінок пані Г. Михальчук та почесна членкиня того ж відділу пані М. Нема.

Голова відділу ім. Л. Українки М. Старенька попросила присутніх вшанувати гостю Многоліттям. Членкині подали чай і перекуску. Вечір закінчився особистими прощаннями з добр. Олею та о. Г. Філь і побажанням щасливої дороги.

Н. Грицина, кор. серк.

ПІДНЕСЕННЯ

У Громаді УГПЦ Св. Володимира, в Содбурі, відбувався занепад праці жіночого Т-ва ім. Кн. Ольги. Та настав час весни, що все животворить. Наближалося свято Воскресіння Христового, що воскрешає і дух людини. Жіноцтво зорганізувало збір грошей на купівлю квітів до Гробу Господнього в Страсну П'ятницю. Побожні жінки А. Макаренко, М. Мартин, Зіна Коніков з чоловіками М. Арсенієм, М. Бондарем, Вас. Макаренком прибрали і оздобили церкву.

За ініціятивою пані М. Макаренко і А. Ковальчук відбувся передвеликодній базар. Багато жінок приготували і принесли різне печиво, паски, писанки, щоб матеріяльно зміцнити церкву. Пані А. Ковальчук, В. Василенко, Ф. Сивак, Н. Копач, Катамай і панна Злочевська продавали з великим успіхом. У неділю Фоми, жіноцтво зорганізувало в церковній залі спільне свячене, де було багато людей.

Першого травня, в середу вечером відбулися загальні збори жін. т-ва з думкою, щоб оживити працю Т-ва в 1974-му році.

Обрано заряд в такому складі — пані Марія Макаренко — голова, А. Ковальчук і В. Василенко — заступниці, Л. Горуля — скарбник, добр. П. Свириденко — секретар, члени: М. Шкраба, Ф. Сивак, Г. Токарик, Н. Копач, Л. Марінов, Г. Бришган, С. Хлистюк.

Негайно почалась дружня праця, щоб відзначити День Матері. Час був короткий, але завзятість перемогла. День Матері пройшов дуже гарно. Коротке привітання Матерям виголосила добр. П. Свириденко, діти рідної школи влаштували концерт, о. Прот. Д. Свириденко виголосив доповідь про Свято Матері, а потім спільна трапеза з смачними стравами. Церковна заля була заповнена, люди піднесені духом.

Управа Жіночого Т-ва в Содбури — зліва направо сидять: М. Макаренко, добр. П. Свириденко, А. Ковальчук; стоять — Л. Горуля, Ф. Сивак, Н. Копач, В. Василенко, Г. Токарик.

15 травня 1974 р. голова Т-ва М. Макаренко влаштувала вечір, бінго-чайок, що пройшов з великим успіхом, а за нею, 7-го червня 1974 р., такий самий вечір влаштували пані Сусла і Марінов. Скарбниця Т-ва поповнюється.

Є надія, що жіноче Т-во ім. Кн. Ольги при церкві Св. Володимира, в Содбурі, покаже свою здібність і піднесе міць своєї Громади. Хай Милосердний Господь подасть їм силу для праці в церкві на славу Богові та на радість жінкам. Поможи, Боже!

о. Д. С.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКИХ ТКАНИН

Східня Філія Музею Союзу Українок Канади в Торонті і Жіноче Товариство при Інституті Св. Володимира, влаштували сьомого квітня 1974 року, мистецьку виставку українських тканин, в Інституті Св. Володимира в Торонті. Чудовими експонатами пригадали глядачам нашу давнину, красу народньо-художнього ручного тканння.

На виставці були дуже гарні і цінні зразки килимів і тканин почавши від 1700-х років і аж до наших днів. В більшости експонати були власністю Східньої Філії Музею С.У.К., а також з кількох приватніх збірок. Такі речі стають у нас щораз більше рідкісні і тому є дуже цінні. Вони походять з усіх частин України. Це високо-художні ручні праці наших давніх талановитих майстрів, а також сучасних художників професіоналістів. Вистава була розміщена в двох кімнатах Інституту Св. Володимира, де можна було оглядати мистецько розміщені чудові ґобелени (тематичні килими) і декоративні килими, а також верети, налавники, плахти, ліжники, горботки, скатерти, й інше.

Найбільшу увагу звертав на себе декоративний килим витканий руками українських кріпачок на Поділлі приблизно в 1720-тих роках.

Дуже гарне вражінне робили тематичні килими сучасних мистців України, наприклад: Свято на Буковині, Лісоруби, Козак Мамай, святковий вінок, олені й інші. Виставка зробила дуже корисне і гарне враження.

Це велика заслуга тим невсипущим і відданим організаторкам і збирачам тих річей, які вкладають стільки ува-

дохід зі свята передано на Конгресі СФУЖО на їх цілі.

Три наші делегатки, а саме п. Стасишин, п. Габрович і п. Стецькович регти наші українські мистецькі цінности і передати в покоління.

А також шана тим родинам, що свої хати декорують українськими мистецькими надбаннями. Тим самим пропагують наше народне мистецтво і його цінність.

Під час виставки Жіноче Товариство при Інституті, урядило чайне прийняття з продажем писанок і великодного печива.

С. Степанюк

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Давфин, Манітоба

Кожного року наш відділ відзначує роковини уродин славної поетеси — патронки відділу Лесі Українки. Цього року святочна програма присвячена поетесі відбулася в неділю, 24 лютого, о год. 1:30 пополудні в Українській Православній Авдиторії.

На залі перед сценою був портрет Лесі Українки прибраний вишиваним рушником, а коло нього на столі були розложені твори поетки. Портрет досить великого розміру, надавав входячим на залю святковий настрій. Дехто підступав до портрету, оглядав твори та відходив з глибокою пошаною до славної поетеси, пригадуючи собі її невмирущі слова „Без надії таки сподіватись". Наводимо ці цінні слова Лесі Українки для тих, що часами тратять надію та віру у краще наше майбутнє.

Програму відкрила вступним словом Марія Білоус. Опісля Марія Андрейчук рецитувала поему Л. Українки „Калина". На сцені до рецитації було (імітація) дерево калини у цвіті, а кругом стояли члени молодшого відділу С.У.М.К, одягнені в українські народні строї та відспівали „Ой у полі могила". На піяно приграваля Оленка Лозовчук.

Слідував дует „Не співайте мені сеї пісні", який відспівали Дениса Бучій і Маруся Кирилюк. Відтак деклямувала „Без надії..." — Розалія Маринчук. Пісню „Сховалось сонце за горою" виконали членкині молодшого відділу СУМК. „Вечірня година" віддеклямувала Лариса Михалецька. Членкині старшого відділу СУМК відспівали „Нічка тиха і темна була" при акомпаньяменті Оленки Лозовчук. Аделя Підлипна віддеклямувала поему Л. Українки — „Пісня".

Реферат відчитала Оленка Лозовчук; був він відмінним тим, що коли вона цитувала частини поезій Лесі Українки, то в той час Ярослав Лозовчук відгравав з пластинок відповідні мелодії української музики — надаючи тону і поваги національному святові.

Після реферату, жіночий хор, під управою диригентки Галини Лазарук-Гендерсон відспівав пісню „Колискова" (слова Л. Українки). Поему „Чого то часами" відчитала Юстина Симчич. Вкінці жіночий хор відспівав гимн Союзу Українок Канади. Кінцевим влучним словом закінчила програму голова відділу Оля Кізь

Підготовкою програми зайнялись членкині комітету Марія Білоус і Юлія Бучій. З концерту призначено $25.00 на пресовий фонд журнала „Промінь". Кухонний комітет приготовив чай і смачну перекусу. При перекусці була оживлена розмова з друзями про різні справи.

Марія Білоус

КОМІТЕТ УКРАЇНОК КАНАДИ — ВІДДІЛ ГАМІЛЬТОН

Річні збори Комітету Українок Канади — відділ Гамільтон відбулися 21 березня 1974 р. Приявних було 24 осіб. Збори відкрила голова Т. Стасишин. Президія: А. Стецькович — голова, О. Кушнір — секретарка.

По прочитанні протоколу з попередніх зборів приступлено до звітів з діяльности відділу. Звітували: голова — Т. Стасишин, секретарка — О. Кушнір, культ.-освітня референтка — О. Габрович, пресова — С. Фесяк, Суспільної Служби — М. Ганас, скарбничка — М. Пилипюк, архіварка — М. Литвин, делегатка до Центру Багатокультурности — У. Лучак, за господиню П. Дибко.

Відділ Гамільтон начислював в 1973 році 5 складових організацій: Ліга Українських Католицьких Жінок, відділ перший, Ліга Українс(ких Католицьких Жінок, відділ другий, Союз Українок Канади, відділ ім. Лесі Українки, Організація Українок Канади, відділ ім. О. Басараб, Об'єднання Жінок Ліги Визволення України.

Діяльність відділу: В діловому році було 17 делегаток. Відбулося 9 місячних ширших сходин, 2 ширших сходин з Комітетом Українців Канади, 3 засідання управи. Одержано 4 обіжники з централі, 24 листів українською мовою, 12 англійською, вислали 34 письм українською мовою, 12 англійською. Англомовну кореспонденцію провадила п. А. Грицик.

Культурно-освітня праця почалася влаштуванням виставки українського мистецтва в дні 8 вересня 1973 р. в приміщеннях UWCA. Тут виставлено вишивки, кераміку, національні строї, книжки про українське народне мистецтво й інші. В буфеті гостей частувано українськими стравами, які приготовила п. Кушнір. В програмі брали участь діти Юної Чайки.

В дальшому присвячено багато праці улаштуванню української оселі на міжнароднім фестивалю „Tag Day", що відбувся 23 і 24 червня в місцевому парку. Оселя складалася з павільйону, прикрашеного українським і канадським прапорами і з великої площі, обгородженої і прикрашеної декоративними великими квітами і чудовими декораціями з українською тематикою, намальованими Д. Бродгед. На площі були розставлені столики, гарно прибрані. Декорації фінансував Комітет Українців Канади і помагав в улаштуванню оселі. Печиво для розпродажі одержано від складових організацій. У мистецьких виступах брали участь діти при парохії Св. Духа і Юна Чайка.

Наша оселя звертала увагу тисячів відвідувачів і була узнана за найкращу на фестивалю, а довгі черги стояли, щоб купити наші харчі. Треба також згадати, що наш Комітет приготовив багато вишивок і кераміку для розпродажі. А П. Логин демонстрував показ різблення.

1 грудня на запрошення місцевої Жіночої Ради наш відділ брав участь у „Святочному Різдвяному чайку".

Згідно з черговістю кулінарних показів у Центрі Багатокультурности запрошено нас на день 4 грудня. Для гостей приготовано українські страви. Куховарські вмілості получено з виставкою вишивок та англомовною літературою про Україну. У зв'язку з тим у місцевому щоденнику була поміщена світлина та обширна стаття про українські традиції.

З нагоди Січневих роковин влаштовано багато виставку вишивок та кераміки і рідкісних видань англомовних про Україну в приміщеннях бібліотеки МакМастер університету.

Праця серед української громади почалася Святом Книжки, яке влаштували оба Гуртки Книголюбів під патронатом Комітету Українок Канади. Комітет подарував комплет серветок, які вишила п. Кушнір, на розігравку під час цього свята. Весь

ги і праці в уряджені українських музеїв, нераз в дуже несприятливих умовах. Вони безінтересовно і з любов'ю вкладають свій час, щоб збебули учасницями на сесіях СФУЖО. У сесіях СКВУ брала участь п. Кушнір.

16 листопада улаштовано „Вечір гумору і сатири" з участю гостей з Австралії п. Зої Когут, знаної письменниці і артистки п. Ірени Залеської.

У передсвяточному часі 18 грудня улаштовано спільну Вечерю-Зустріч обох Відділів КУК з участю представників організацій та доповіддю п. І. Боднарчука, інспектора Рідних Шкіл.

Щоби гідно вшанувати пам'ять наших жінок-героїнь, які віддали життя з нашими складовими організаціями. Свято відбулося 24 лютого і увінчалося моральним і матеріяльним успіхом. Дохід в сумі 100 дол. вислано на фонд оборони В. Мороза.

13 березня 1974 р. відбувся гостинний виступ славної співачки Київської Опери п. Г. Колесник. У підготовці цього концерту брала участь п. Габрович — культ-освітня референтка.

17 березня передано чек на суму 50 дол. на руки п. Кубійовича на фонд видання Енциклопедії Українознавства.

Треба ще додати, що на фонд СКВУ вислано 100 дол. а на видання підручників до навчання української мови в державних школах буде вислано 300 дол.

У всіх вище згаданих імпрезах брала активну участь господарська референтура, приготовляючи різні українські страви та чайні прийняття.

В українській і канадській пресі були дописи про нашу працю. В „Новім Шляху" допис „З праці Комітету Українок Канади, Відділ Гамільтон" 31 березня 1973 р.

„Новім Шляху" допис „Свято Книжки" 12 січня 1974 р.

У журналах „Промінь" і „Жіночий Світ" допис „Вечір гумору і сатири" в Гамільтоні.

В англомовному щоденнику в Гамільтоні знимка і пояснення про наші Великодні традиції. В тім щоденнику також поміщено на жіночій сторінці знимку і куховарські переписи у приміщенню Центру Багатокультурности. Дальше знимка Різдвяного Святвечірного стола з нашими традиційними стравами і пояснення.

Праця Суспільної Служби почалася 18 травня 1973 р. Тоді відбулися сходини, на яких вибрано Ініціятивний Тимчасовий Комітет в такім складі: голова п. М. Ґанас, секретарка п. С. Фесяк, скарбничка п. Климців. Члени управи: п. Кушнірук, п. Білоус, п. Кульчицька, п. Кривокульська, п. Бродгед і п. Пилипюк. В червні пані з Суспільної Служби зайнялися розподажею льотерійних книжечок на Фонд Сусп. Служби в Торонті. Продано книжечок на суму 672 дол. Переведено з старшими громадянами три вечірки з доповідями, гутірками і чайком. В листопаді п. Ганас зорганізувала при церкві Св. Духа курс вишивання для дівчаток, який гарно працює до сьогодні. Щопонеділка сходяться дівчатка і їх матері, вишивають, п. Ганас переводить з ними гутірки про народне мистецтво. Тепер організується Клюб вишивальниць. Праця утруднена, бо нема ще сталого приміщення.

Делеґатка до Мистецької Ради і Центру Багатокультурности п. У. Лучак буває на їх нарадах і є зв'язковою з Комітетом.

Праця архіварки була солідно виконана. Зібрано за біжучий рік всі знимки, дописи, програми, відозви а також інші матеріяли, зв'язані з працею Комітету і нашої української громади. Вона також опікується альбомом.

Стан каси: Прихід за 1973 рік — $1,362.68; розхід за 1973 р. — $689.72. В касі — $672.91.

З цієї суми буде вислано до Централі 300 дол. на видання шкільних підручників до навчання української мови, а 271 дол. належить до Суспільної Служби.

На закінчення звітів п. Т. Стасишин, яка була головою Комітету Українок Канади через два роки зложила сердечну подяку заступницям голови, що її в потребі заступали, п. Габрович — голові культ.-освіт. референтури, п. Кушнір — секретарці, Управі і всім делеґаткам за щиру працю протягом цих двох років.

А праця була велика, за що Відділ дістав признання з Централі Комітету Українок Канади і в 1973 р. Відділ дістав листовне признання і похвалу за загальну діяльність Відділу з попередніх років. Копії звіту нашої діяльности і признання Централя вислала до всіх своїх відділів.

На цім звіти з праці закінчено і приступлено до вибору управи.

Управа Комітету Українок Канади, Відділ Гамільтон на 1974 рік:

Бувша голова — Т. Стасишин — ЛУКЖ 2 Відділ, голова — Габрович Олена — ОУК, перша заст. — Люба Кривокульська — ОЖ ЛВУ, друга заст. — Стефанія Фесяк — ЛУКЖ 1 Відділ, секретарка — Олга Кюшнір — ОЖ ЛВУ, англомовна секр. — Уляна Лучак — ЛУКЖ 2 Відділ і делеґатка до Мистецької Ради, скарбничка — М. Пилипюк — СУК, культ.-освітня референтура: А. Стецькович — голова, члени: А. Купич — ОЖ ЛВУ, М. Литвин — ЛУКЖ В. 1, Л. Костюк — ОУК; делеґатка до Центру Багатокультурности — Г. Федецька — ЛУКЖ В. 2; архіварка — Л. Костик — ОУК, пресова референтка — А. Токарик — СУК, Телеф. повідомлення — О. Коритків — ЛУКЖ В. 2. господарська референтура: голова — С. Фесяк — ОЖ ЛВУ В. 1, член — П. Дибко — СУК, Почесна делеґатка — А. Бойко — ЛУКЖ В. 1.

Контрольна комісія: голова — П. Кульчицька — ЛУКЖ В. 1, члени: П. Дибко — СУК, О. Коритків — ЛУКЖ В. 2.

Нововибрана голова п. О. Габрович подякувала за довір'я і молитвою закрила збори. По зборах подано чайок і перекуску, приготовану делеґатками Союзу Українок Канади, Відділ Л. Українки, в приміщенню яких відбулися Загальні Збори Комітету Українок Канади.

С. Фесяк, пресова референтка Комітету Українок Канади, Відділ Гамільтон.

СПРОСТУВАННЯ

В ч. 7-8, на ст. 26 у річнім звіті від. ім. Св. Анни у Скарборо, у виказі імен управи спростовую помилку. Має бути — Учительки недільної школи: Сузан Гриньків і Юлія Кукурудза.

Т. Козурко

Наші читачі це підстава нашого журнала. На час вислана передплата улегшує нам працю і забезпечує журнал фінансово. На наліпці журнала є зазначена дата, коли передплата виходить. Ми вдячні за кожну вислану наперед передплату.

Річні звіти відділів

ЕНДРУ, АЛБЕРТА
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 4 грудня 1973 року в домі Р. І. Гуцуляк. Предсідницею зборів була Р. І. Гуцуляк, а секретарювала Д. Аликсандрук. Звіти з річної діяльности відділу здавали членкині управи.

Впродовж року відбулось 10 місячних зборів і одні річні збори. Членкині відділу приготовили і видали шість обідів, шість вечорів з перекускою по Вечірні і зборах окружної церковної Ради, приготовили вечерю на пущення і забаву на дохід окружної ради.

Відділ виконував ще таку працю: даємо нагороди студентам державної школи від 7 до 12 кляси за українську мову, нагороди членкиням, які впродовж року є на кожних зборах, улаштували два випродажі і чай. Приготовили свято День Подяки. Роковини Лесі Українки і Тараса Шевченка відбулись сходинами, з читанням та поясненням їх творів та слухали музику платівок їх пісень. Разом з членами громади ми ходили колядувати та виконували іншу працю при церковній громаді.

Управа відділу на 1974 рік: голова — В. Мельник, заст. голови — Г. Топольницька, секр. — Р. І. Гуцуляк, касирка — М. Дребит. Контрольна комісія — Є. Лакуста, Н. Маркевич, Д. Александрук. Кухонний комітет — Р. П. Гуцуляк.

Відділ засилає $10.00 на журнал „Промінь" та бажає редакції найкращих успіхів в дальшій корисній праці нашого журнала.

Р. І. Гуцуляк, секр.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулися 2 грудня 1973 року. Головою зборів була добр. Оля Філь, а секретаркою Надія Грицина. Після молитви та вшанування пам'яті відійшовших членкинь, голова представила порядок зборів.

Впродовж року відбулось 13 засідань управи т-ва, з них 4 з управою громади.

Проороблено таку працю: влаштовано Святочний обід в часі храмового свята Покрови, спільна кутя, запусти, свячене, поминки та буфет під час забав, польових Богослужень, для учнів школи та концерти День Матері і Шевченка. Організовано два базарі випродажу уживаних речей та придбано новий єпископський убір для Св. Миколая.

З культурно-освітньої праці: добр. О. Філь з групою членкинь та молоді ОДУМ влаштувала академію нашої патронки Лесі Українки. Доповідь про життя і творчість поетеси виголосив науковець і публіцист Марко Антонович. Молоді одумівці прекрасно відограли виставу - драму „Самсон і Даліла". У відділі були виголошені доповіді на релігійні теми: „Українська Православна Церква — апостольська Церква" — прот. о. М. Критюк, „Православна Церква — духова церква" — о. І. Куташ, „Історія Української Православної Церкви" — гість о. Гр. Філь. Членкині брали участь у збірці фондів на поборювання недуги рака та відвідували хворих.

Фінансовий звіт: лишилось з 1972 — $318.80, прибутки за 1973 рік — $1,824.63, видатки $1,519.13, осталось у касі — $624.30.

Управа відділу на 1974 рік: голова — добр. О. Філь, уступивша голова та протокольна секретарка — В. Вусата, бувша голова і дорадниця — А. Сойко, заст. голови та господиня — М. Старенька, заст. голови і відвідування хворих — С. Моспан, Н. Грицина — кор. секретарка, фінансова секретарка — В. Кудін, референтка освіти — О. Гуменюк, відвідування хворих — О. Терещенко, господиня — М. Киричок. Церковні сестриці — А. Цвіткова і Н. Зимовець, в. ч. — Л. Палка і О. Аксюк. Контрольна комісія — І. Ковалів та А. Нечай.

Надія Грицина, секр.

ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори відділу відбулися 6 лютого 1974 р. в залі Т-ва Просвіта. Предсідницею зборів була пані Розалія Баран, секретарювали пані Анна Тацюн і Стефанія Павчук.

Збори відкрила голова Анна Віктова спільною молитвою. Звіти з діяльности відділу здавали членкині управи і референтки комітетів. Пані Віктова, здаючи звіт голови склала подяку членкиням за поміч. Впродовж року відбулось 7 місячних сходин і 11 засідань управи. Наше т-во займалось приготовленням і виданням весільних і забавових вечер як також маємо раз у тиждень бінґо. Ми мали спільну вечерю і академію в роковини Ольги Басарабової.

Фінансовий звіт: прибутки в 1974 році — $7,783,96, видатки — $6,345.55, в касі осталось $1,438.41.

Пожертви, що їх склав відділ у 1973 році: на Т-во Просвіта — $3,285.00, Українську Греко-Православну Церкву — $100.00, на журнал „Промінь" — $25.00, на рідну школу — $75.00, до жіночого КУК — $10.00, контест популярности — $50,00, по $10.00 на фонд рака і Солвейшон армії.

Управа відділу на 1974 рік: почена голова — Розалія Баран, голова — Анна Віктова, уступивша голова — Анна Тацюн, заступниці голови — Євгенія Верстюк і Анна Данилюк, секретарки — Іванна Гаркот і Катерина Грицик, секр. фінансова — Михаліна Ярацька, касирка — Розалія Андрус. Господині — Параска Балабан, Анна Охітва, Е. Паланиця, Анна Віктова і Анна Ландяк. Опікуни хворих — Йосипа Верстюк і Анна Зучкан. Контрольна комісія — Стефанія Павчук, Марія Бурот і А. Рошко. Представниця до КУК — Р. Баран. Бінґовий комітет: Катерина Грицак, Розалія Андрус і Анна Морфі.

Іванна Гаркот, секр.

САСКАТУН, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянс(кої

Звіт голови пані Олі Андрущак:

Сьогодні я маю приємність подати коротенький перебіг нашої діяльности за рік 1973. Дійсно це був історичний рік в нас, святкування 50-річчя існування товариства, всі наші імпрези відбувалися надзвичайно гарно і врочисто. Не можу забути картини нашого ювілейного бенкету, ту численну участь вас всіх: основоположниць і бувших голів при головнім столі, ті прикрасні привіти, доповіді, — як один чужий з присутніх сказав — „знаєте, ті православні жінки, то самі вибрані пані, кожна з них може промовити, які ви щасливі, яка гордість і честь вам", а я подумала — скільки з нас так думає, скільки з нас те все цінить? Пройшло це все як сон! От щоб Бог дозволив нам разом стрінути 60 - 70-ліття.

Почали ми цей ювілейний рік свя-

том членства, де відзначили 53 членкині за 25 літ безперервного членства в Союзі Українок. Вдалася нам ця оказія дуже успішно, при участи 275 осіб. Постаралися пропам'ятну таблицю з іменами заслужених членчинь, яку офіційно відкрила пані С. Ґрещук на цім же святі.

В лютім під час посту відбули 6 вечорів писання писанок, також мали 2 демонстрації писання писанок і виріб пасок, одну в „Плезі", а другу в „Ко-Ап" на 8 вулиці. Заходом жіночого КУК були демонстрації в „Мендал Артс Ґелері", тут наші членкині знову додали своє артистичне і традиційне знання при писанках і пасках. Наші членкині наготовили присмак, пиріжків і студенцю на цю українську виставу. Подали 60 великодніх кошиків пацієнтам в лікарнях, як також деяким немічним в домах.

Цього року як і завжди членкині дійсно попрацювали над тижнем „ексибишону", який приніс нам поважну суму грошей. Тут мушу згадоти що члени Катедри дали свою солідну піддержку. Відбули громадські обіди і вечері так: Свята вечеря, пущення, візитації Владики, спільне свячене, Місійний обід, 29 весільних бенкетів, 17 похоронних обідів, 8 ТУС вечер. Чаї були в нас успішні, головно Великодній чай, прихід був найбільший за всі роки. Ми дали честь основоположницям наливати чай.

Кухонна праця дописала і перевершила наші сподівання. Наші членкині напрацювалися, було мені не раз страшно дивитися як тяжко вони робили, скільки тих „ровстерів" треба було підняти, пересунути, скільки тих голубців, варенників наробитись. Це тяжкі зароблені гроші, мозольною працею, неможливо оцінити.

Відділ так як завжди дав чи то моральну чи фінансову підтримку молоді, сумківцям, садочка, дітям української школи. Відділ все був і є жертвенним, можливо цього року ми не вділили поважних сум ($750.00), бо наші ювілейні видатки були великі. Вислано делеґаток на Всеканадійський З'їзд. Всі добродійні організації отримали від нас пожертви, Зелений Гай, „Промінь", Місійна передача, Катедра, сумківці.

В протязі року відбулося 9 регулярних сходин, і 6 засідань заряду, 19 засідань ювілейного комітету. На збори прибувало пересічно 57 членкинь, є записаних і заплачених 188. Вручили стипендії 8-ом студентам. (Ювілейна стипендія) $150.00 за українознавство. Неможливо згадати кожну оказію, кожне підприємство. Я згадала лише головніше. Звіти є друковані, не всі доручили звіти на мої руки — бракує кілька.

Висловлюю щиру сердечну подяку всім членкиням, які посвятили себе вповні цього року для добра нашої організації. Дякую нашим невтомним господиням, всім ювілейним комітетам, референткам, членкам управи і всім членкам, які так тепло відносилися до мене, та все допомагали і підносили мене на дусі. Я мушу признатися, що цей рік хоч був приємним для мене особисто але також тяжким. За рік я була присутня на 197 різних зборах і засіданнях.

Наша недокінчена праця — це є історія відділу. Наша авторка пані Стечишин вже написала історію, комітет прочитав, тепер якраз працює авторка над поправками і додатками. Наші кольорові знимки всі готові, лише треба приліпити на таблиці. Ми цю працю припоручили пані Дептух.

О. Андрущак, голова

Річні збори відділу відбулися 9 грудня 1973 року.

Фінансовий звіт — загальний річний прибуток $38,168.90, загальні видатки в 1973 році $33,604.11, осталось у касі $4,563.90.

Управа відділу на 1974 рік: голова — Оля Андрущак, уступ. голова — Марія Дорош, перша заступниця — Марія Гарбус, друга — Анна Тріщук, третя — Параня Турецька, рекордова секретар — Оля Луцюк, заст. секр. — Розалія Гнатюк, кореп. секр. — добр. Леся Удод, касирка — Оля Гавриш.

Референтки: культурно-освітня — Марія Воронюк, членства — Марія Чуганюк, бібліотеки — Тетяна Гарбар, журнала „Промінь" — Розалія Петращук, преси — Наталя Кіндрачук, архіву — Тетяна Гарбар, мистецтва — Софія Грицюк, шпиталів — Анастазія Михайлюк, садочка — Л. Вівчар, перекусок — Олеся Кіндрачук, обідів — Анна Ріпак, чаїв — Емілія Табашнюк, добр. праці — Анна Янів, Інститут незрячих — Василина Добні, бінго — Вероня Лазова, шкільництва — Анна Михайлюк, Надзірна рада мол. СУМК — добр. Леся Удод, Надзірна рада стар. СУМК — Анна Клапоущак, представниці до КУК — Оля Андрущак, Докія Баєр, Тетяна Гарбар, Параня Турецька, Розалія Котелко, представниця до Жін. Ради — Ольга Бандурка, Комітет майна кухні — Михайліна Никифорук, Маланія Пігач, Розалія Борса, Контрольна комісія — Евфрозина Рудевська, Параня Чимборик, Василина Заліщук. Реф. Музейної Фундації — Марія Доктор. Голови Кружків — Риверсдейл — Анна Янів, Плезент Гил — Раїса Левицька, Нютана — Вероня Лазова, Бранскил — Анастазія Буряник, Вестмавнт Марія Кулачковська, Чирчил — Марія Воронюк.

Сестриці: Меланія Пігач, Михайліна Никіфорук, Розалія Борса, Параска Бокшован, Анна Пігач, Докія Вівчар, Ольга Боднарчук, почесні сестриці: Софія Ґрищук, Варвара Катеринич.

Ольга Луцюк, секр.

ДАВФИН, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 6 грудня 1973 р. в Українській Православній Авдиторії.

Збори відкрила голова Оля Кізь молитвою. Предсідницею зборів була Марія Андрейчук, а Катерина Самець секретаркою.

Приступлення до порядку зборів пані Андрейчук попросила присутніх вшанувати хвилиною мовчанки тих членкинь, що відійшли у вічність. Анна Чайковська відчитала протокол з минулорічних зборів. Слідували звіти уступаючого заряду, голів комітетів і референток.

Зі звітів присутні довідалися про різнородну працю відділу. Голова Оля Кізь у свойому звіті подякувала членкиням за кооперацію, без якої вона не могла б виконувати своїх обов'язків. При помочі членок заряду, програмового комітету та інших комітетів, праця у відділі увінчалася добрим успіхом.

Місячні збори відбувалися регулярно кожного місяця, як заходила потреба то заряд і програмовий комітет мали осібні наради. На зборах все була читана кореспонденція, обіжники і різні матеріяли, які ми отримували від Централі СУК, від Манітобської Екзекутиви, від Централі СУМК та Централі КУК. Відділі відбув на протязі року 26 різних підприємств. Відділ зайнявся концертом в честь Лесі Українки, членкині взяли участь в концерті Тараса Шевченка, відбули передвеликодній базар і чайне прийняття, взяли участь у вечірку сміху. Відділ придбав прапор для молодшого відділу СУМК ім. Івана Даниль-

чука, оплатив перебування сумківцеві Михасеві Маринчукові за курс на оселі „Тризуб". Членкині приготовили бенкет для Українського Фестивалю, також приготовляли сніданки і обіди для учасників фестивалю. Вислали дві делеґатки на крайовий з'їзд СУК, що відбувся у Вінніпезі в особах пань: Марії Слижук і Розалії Грицай.

На місячних зборах 6 вересня членки мали приємність почути доповідь гості пані Ганки Романчич-Ковальчук з Ст. Кетеринс, Онт. Вересня 9, голова нашого відділу Оля Кізь дала привіт на окружному з'їзді в Етелберті, Ман. Окрім голови взяли участь інші членкині відділу. Програмою з'їзду керувала наша членка — окруж. представниця Марія Андрейчук. Скромною програмою і перекускою відзначено Свято Книжки на місячних зборах в жовтні. В листопаді відділ гостив студентів 11 кляси з Ґленборо, Ман., що приїхали до Давфину познайомитися з українською культурою. Голова відділу Оля Кізь, Марія Андрейчук і Марія Білоус давали вичерпні пояснення студентам. Отець Е. Стефанюк пояснив студентам про символи Української Православної Церкви, а Яр. Дутчишин зі своїми учнями продемонстрував з поясненням кілька українських танків.

Відділ опікується молодшими сумківцями. Пані: Розалія Грицай, Марія Андрейчук, Єлисавета Підлипна і Євгенія Кирилюк були в дорадчій раді СУМК. Добродійний комітет відвідував хворих в шпиталі і по домах та посилав їм квіти і картки.

Дуже багато праці віддав кухонний комітет. Вони приготовляли поживу на різні бенкети, обіди, похоронні перекуски і т. ін. Найбільшу частину грошей наш відділ передав для новозбудованої авдиторії на сплату довгу.

Заслухавши всіх звітів цілорічної праці відділу, контрольна комісія, Анна Мазур і Мих. Ковальчук висловили признання за виконану працю, а спеціяльно касирці Анні Швець за точне ведення фінансової частини.

Фінансовий звіт: з року 1972, осталося в касі — $933.79, прибутки у 1973 році — $16,170.79, видатки — $15,138.74, в касі осталось — $1,965.84.

За цей рік відділ жертвував на слідуючі цілі: на Українську Православну Авдиторію — $10,100.00, на організаційний фонд СУК — $50.00, на „Промінь" — $25.00, на СУМК — $38.00, на інше — $218.00.

Отець Стефанюк дав признання відділові за корисну працю. Подав деякі зауваги відносно праці на будуче та побажав ще кращих успіхів.

Зогляду на пізний час, рішено відложити доповнення річних зборів на 16 грудня — головно вибір заряду і нових справ. У вечорі 16 грудня, збори прийняли новоіменованих від номінаційного комітету в слідуючому порядку:

Управа відділу на 1974 рік: уступ. голова — Марія Андрейчук, голова — Оля Кізь, 1-ша заст. голови — Марія Ґорчинська, 2-га заст. голови — Розалія Грицай, рек. секр. — Марія Слижук, заст. Евгенія Кирилюк, кореспо. секр. — Марія Білоус, касирка — Анна Швець. Контрольна комісія: Анна Мазур, Мих. Ковальчук і Галина Апостол. Програмовий комітет: Марія Білоус і Юлія Бучій. Оголошення по радіо і в англійській пресі — Анна Чайковська. Телефонічний комітет: Анна Клапоущак, Анна Стандрик, Павліна Рубашевська і Кароліна Дуткевич. Дорадча рада молодшого відділу СУМК: Розалія Грицай, Марія Андрейчук, Єлисавета Підлипна і Євгенія Кирилюк. Відвідувачки хворих: Анна Бегун, Катерина Самець. Референтка членства: Мих. Ковальчук. Референтка журнала „Промінь" Марія Білоус, допомагає Марія Андрейчук. Кухонний комітет: Марія Слижук, Юлія Бучій, Анна Ґашина, Анна Бегуш, Катерина Самець, Євгенія Кирилюк і Павліна Рубашевська.

Марія Білоус, кореспо. секр.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори відділу відбулися 13 трудня 1973 року в Соборній авдиторії. Збори почались молитвою. Предсідницею зборів була голова Марія Кушнірик, секретарювала Василина Кутна. Голови й урядниці звітували про цілорічну працю.

Впродовж року відбулось 13 звичайних зборів, одно засідання, що включало закінчення праці перед літним відпочинком і відзначення заслужених членок, що відбулось у новім парафіяльнім домі, де членок гостили о. С. Кіцюк і добродійка. Наше членство піддержує і передплачує журнал „Промінь". Під опікою нашого відділу є відділ молодшого СУМК-у. Певна кількість членкинь нашого відділу учителює у рідній та недільній школі. Наш парох о. прот. С. Кіцюк час від часу давав нам виклади на релігійні теми.

Впродовж року відбувались такі імпрези: Свято Лесі Українки, взяли членкині участь в Українськім Тижні, приготовили українські страви, печиво та провели лекцію писання писанок у соборній авдиторії, Весняний чай і розігравка, весняний базар, Осінній чай в користь рідної школи, Вечерок на закінчення праці в році, на якім вшанували двох членкинь — Марію Кушнірик і Анну Мирославчук за їх довголітню працю, де вони одержали грамоти м. Вінніпеґу. Ми даємо поміч і печиво на Йорданську Святу Вечерю.

Добродійна праця: Уродинова забава в „Селкирк Дей Сентер" для старших громадян північного Вінніпеґу, членкині ходили шити речі для Червоного Хреста, сніданок для дітей в день великопосного Причастя, брали участь в карнавалі в користь оселі Веселка, один вечір гра в бінго в старечім домі Пресв. Родини в користь мешканців дому, продаж печива у Поло Парку під час Українського Тижня. Відділ помагає у чайних прийняттях іншим союзним організаціям. Кожного тижня подаємо каву і перекуску під час бінго.

Відділ брав участь у крайовім з'їзді Союзу Українок Канади та проз. семінарі у Вінніпезі.

Пожертви, що їх склав відділ у 1973 р. на Собор Св. Покрови — $700.00, пров. СУМК — $25.00; стипендія на літні курси в Колеґії Св. Андрея — $50.00, „Юнайтед Вей" — $10.00, на рідну школу — $432.00, орган. фонд Союзу Українок — $20.00, „Промінь" — $10.00.

У банку з 1972 р. залишилось $252.00, прибутки в 1973 році — $2,528.09, видатки — $2,532.10, осталось — $247.99.

Управа відділу на 1974: голова — Марія Кушнірик, уступ. голова і 1 заступниця — Д. Бабинчук, 2 заст. — Г. Онуфрійчук, рекорд. секр. — Василина Кутна, фінан. секр. — Б. Химюк, кор. секр. — Ем. Луценків, Ф. Чернецька, касирка — І. Деда. Референтки: „Променя" — С. Пелех, Червоного Хреста — С. Зітон, народ. мистецтва — Г. Онуфрейчук, освіти — Г. Матвіїв, предст. до КУК — Г. Онуфрейчук, А. Шевель і А. Стефанків, до Вінніпезької Жін. Ради — С. Зітон. Господиня — А. Юрійчук, дорадниці молод. СУМК — Г. Дущак, Г. Химюк; відвідування хворих —

М. Равлюк, А. Тумак і М. Паралюк, гардероби — К. Шат, телефонів — Л. Ґреґорій, Ґ. Дущак, Г. Химюк, оселі Веселка — С. Керелюк. Шкільний комітет — А. Шевель, М. Кириченко, В. Ковальчук і А. Тумак.

Василина Кутна, секр.

МУСІДОРА, АЛБЕРТА

Дня 8 березня 1974 року, членкині жіночого т-ва, відділ Союзу Українок ім. Лесі Українки у Мусідорі, зійшлися в домі пані Єлисавети Мандрусяк, щоб відбути річні збори. Того самого вечора ми мали відзначення 25-ліття праці нашого відділу, і при тім роковини поетки Лесі Українки.

Святочну програму відкрила пані Катерина Мандрусяк, голова відділу Секретарка пані Ольга Качмар пришпилила корсаж господині дому, пані Єлисаветі Мандрусяк, яку того дня відзначували за 25-літню працю у відділі.

Голова привітала членкинь і гостей та пояснила значення вечора. Відтак Ольга Качмар і Катерина Мандрусяк прочитали кілька творів Лесі Українки і по цім голова відкрила збори відділу. В програму наших зборів входила дискусія про те, що нас залишилось дуже мале число, яких лише 4 активних членкині було в останніх двох роках. Рішено було, що наш відділ не може дальше так існувати. Ми погодилися, ті, що є членкині прилучитися до сусіднього відділу ім. Лесі Українки в Ту Гилс, а наше майно у сумі $121.46 передати Церковній громаді.

На закінчення пані Марія Костюк вручила грамоту пані Єлисаветі Мандрусяк, як відзначеній членкині Союзу Українок Канади.

По зборах господиня подала перекуску.

Ольга Качмар

ПОПРАВКА

У річнім звіті відділу при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні робимо такі поправки:

На стор. 27, середня колонка, 4 рядок згори має бути: **заступниця голови Люба Ґреґорі заступала голову 10 разів.**

На стор. 29 у першій колонці випущено імена осіб. Має бути: Місцева Жіноча Рада — Люба Грегорі, Об'єднані Нації — Анна Особа, Добродійний Комітет — Марія Лазарук.

Бл. п. МАРІЯ САДОВ'ЯК

Дня 15 лютого 1974 року відійшла у вічність бл. п. Марія Садов'як на 83 році свого трудолюбивого життя. Смерть застала її в домі одної з своїх дочок, в Скарборо, Онт., де Покійна останньо перебувала.

Бл. п. Марія, з дому Заверцьована, приїхала до Канади ще в 1906 році зі своїми батьками з України, села Бурдаківці, повіту Борщівського, Галичина. Батьки її оселились в околиці Зелена - Роблин, Манітоба. На 16 році життя молода Марія вийшла заміж за Федора Садов'яка й від того часу працювала на фармі разом зі своїм чоловіком і виховували своїх дванадцятеро дітей в релігійному й українському дусі. Але не довго довелося щирій й добрій дружині тішитися своїм чоловіком, бо в 1939 році він занедужав тяжко й упокоївся. Лишилася молода вдова зі своїми малими діточками, але не упадала на дусі, а далі невпинно працювала й виховувала молодших семеро дітей, посилаючи їх до шкіл. Обставини змусили її тоді покинути фарму й переїхати з дітьми до містечка Роблин а відтам до Давфину, Манітоба. Коли вже діти закінчили школи й розійшлися, щоби жити своїм життям , Марія замешкала на стало у Вінніпезі, не покидаючи зв'язків з дочками й синами. Вона часто відвідувала їх всіх і тішилася своїми внуками.

Бл. п. Марія Садов'як, будучи завжди глибоко релігійною через ціле своє життя належала до Української Православної Церкви, будучи її щирою і вірною членкою. Покійні Садов'яки були одні з перших організаторів й будівничих як громади і церкви в Зеленій. Бл. п. Федір не одноразово був членом управи громади а покійна Марія все працювала в сестрицтві при громаді бо в тому часі, ще не було відділу Союзу Українок Канади.

Перестало битися трудолюбиве серце доброї матері, яка залишила в глибокому смутку 4 дочки: — Анну Воробець і Вікторію Пушку у Ванкувері, Антоніну Павлик в Торонті і Галю Седлер в Скарборо, та 6 синів: Гринь в Роблині, Фердинанд в Давфині, Ман., Дмитро в Мисисага, Онт., Давид у Вінніпегу, Федір в Ашкрофт, Б. К., Віктор у Торонті, 21 внуків і 7 правнуків, одну сестру, Анастазію Скоробогач і брата Івана Заверцованого у Вінніпезі.

Двоє дітей бл. п. Марії Садов'як відійшли у вічність раніше, — в 1971 році дочка Одарка Ярема та в 1973 році син Ярослав.

Тіло покійної було перевезено з Торонта до Вінніпеґу. Чин похорону відбувся 20-го лютого б. р. о 10-тій годині рано в Катедрі Превятої Трійці, куди тлінні останки Покійної були перевезені з каплиці Похоронного Заведення Кропо, де попереднього вечора о 7.30 була відслужена заупокійна Панахида. В похоронних від правах взяли участь парохи Катедри ВПреподобні отші Митрат С. Симчич і Н. Равлюк. Тіло покійної Матері її шістьох синів внесли й винесли з Катедри на своїх плечах, віддаючи бл. п. Марії останню свою синівську прислугу.

Після похоронних відправ на цвинтарі всі присутні прибули до Катедральної залі на обід, який приготували членки місцевого відділу СУК. Митрат С. Симчич провів молитву й сказав кілька слів а згодом пані Анна Воробець дочка Покійної, склала подяку отцям за похоронні відправи, всім присутнім за участь в похороні й жіночому товариству за приготовлення похоронної трапези.

Ще промовляв голова Катедральної громади, п. І. Юрків і оголосив, що родина покійної Марії склала $80.00 на нев'янучий вінок в пам'ять своєї мами. Жертва ця піде на будову іконостасу в Катедрі.

Цією дорогою пересилаємо в сумі $21.00 на журнал „Промінь" та на „Вісник" $15.00 у пам'ять нашої покійної дорогої Мами.

Нехай Всевишній Господь прийме душу її а пам'ять її завжди буде з нами.

Дочки і сини

Бл. п. РОЗА ПЛАШКА
Бросов, Алберта

У четвер 14 лютого 1974 року несподівано упокоїлась у Ту Гиллс шпиталі на 39 році свого життя дружина і мати, бл. п. Роза Плашка.

Роза, з дому Аричук, народилася 5 травня 1934 року в околиці Кейленд, Алберта в родині Івана та Сандри Аричуків. Виростала при родичах. До школи ходила, спочатку в околиці Кейленд, а відтак у Ту Гиллс, де й скінчила 12 клясу. Працювала в кооперативі у Ту Гиллс.

Роза вийшла заміж 28 червня 1953 року за Ґеоргія Плашка з околиці Бросов. Тут молоде подружжя поселилось на фармі і в цій місцевості Роза Плашка проживала цілий час. У своїм короткім житті вона ніколи поважно не слабувала, була веселої вдачі. У понеділок 11 лютого пішла до шпиталю, перебула операцію, по якій чулась краще, а в четвер, 14 лютого відійшла несподівано у вічність, завдавши жалю родині та всім, хто лише її знав.

Місцевий парох прот. о. Зубрицький відслужив Панахиду у Ювілейній залі у Ту Гиллс 17 лютого, а похоронну Службу Божу наступного дня в УГПЦ св. Духа у Бросові. Велике число приятелів, знайомих і рідних прибуло на похорони. Під час відправ членкині відділу Союзу Українок у Бросові, якого покійна була головою четвертий рік, стояли побіч труни з квітами та свічками, віддаючи останню прислугу своїй провідниці.

Зворушливі проповіді і прощальне слово виголосив о. парох, в якім підкреслив усі найкращі прикмети покійної, як доброї дружини, люблячої матері, примірної громадянки та християнки, яка віддавала все для добра інших.

Розалія Плашка залишила у глибокому смутку чоловіка Ґеоргія, сина Ґрента, дочку Джорджіну, родичів — Івана і Сандру Аричуків у Ветревил, брата Кризона в Едмонтоні, сестер — Валерію Котелко і Боверлі Басюк, як також родину по чоловікові і багато приятелів.

На післяпохоронній трапезі у Ювілейній залі у Ту Гиллс присутні склали „нев'янучі вінки" $390.18, які поділено на різні добродійні цілі, з того $10.00 на фонд журнала „Промінь".

Присутній.

Бл. п. МАРІЯ ПОЛОВИК
Бленам, Онт.

Ділимося сумною вісткою, що в четвер 16 травня, 1974 р. у нещасливій автомобільній катастрофі згинула на 76-му році життя Марія Половик із м. Бленам, Онт.

Марія Половик народилася 10 лютого, 1898 р. в родині Миколи і Анни Мельничук, в селі Горошівці на Буковині. Маючи 3 роки життя, приїхала зі своїми батьками до Канади в 1901 р. і поселилася на фармі в місцевості Тіодор, Саск. Тут Марія виростала і 1915 року вийшла заміж за Юрія Половика, який приїхав зі своїми батьками також до Канади із Буковини в тім році що й батьки Марії. Їх Бог обдарував 13-ма дітьми, 5 синів і 8 дочок, а також 50 внуків і 24 правнуки.

В 1942 році продали фарму в Саскачевані і поселилися на фармі коло міста Бленам, Онт. Марія Половик цікавилася громадськими та церковними справами. Була активною та жертвенною членкою Української Греко-Православної церкви ім. Івана Хрестителя в місті Чатам, Онт. та жін. товариства ім. Л. Українки при вище згаданій парафії.

У неділю 19 травня 1974 року в похороннім заведенні Стіфен - Александер в м. Чатам, Онт. о. І. Крисфалусі відслужив панахиду за покійну при помочі дяка п. І. Маковецького, а в понеділок 20 травня в православній церкві в місті Чатам о. І. Крисфалусі відслужив похоронну Службу Божу при помочі церковного хору під проводом п. І. Маковецького. Тіло покійної перевезено і похоронено на цвинтарі в місті Бленам, Онт.

Після похорону відбувся поминальний обід у залі „Сент - Мері" в м. Бленам, приготований дуже старанно родиною. На обіді як і на похороні взяли участь около 200 людей. По обіді промовляли: о. І. Крисфалусі, пані О. Маковецька, голова жін. товариства ім. Л. Українки в місті Чатам, Онт. та сини покійної Іван і Олекса. Всі вони висловлювали великий жаль, бо українська православна парафія і жіноче товариство в м. Чатам, Онт. утратили свою жертвенну членкиню, а родина дорогу свою маму ,яка невтомною працею та материнською любов'ю оборола всі життєві труднощі і виховала в чесноті численну сім'ю. Крім дітей покійна залишила в глибокому смутку хворого мужа в лікарні, одну сестру та трьох братів.

На нев'янучий вінок діти покійної жертвували $25.00 на місцеву православну церкву, а $40.00 на українську пресу. Із чого призначено $10.00 на „Промінь".

Всім учасникам похорону щире спасибіг від імени родини Половик, а покійній хай канадська земля буде легкою. Спи спокійним сном наша дорога мамо, бабко і прабабко. Вічна їй пам'ять!

Учасник

Суниця зарекомендувала себе як досить ефективний засіб при гіпертонії, склерозах і проносах. Успіх приносить також лікування нею багатьох шкіряних захворювань, навіть деяких форм екземи.

Коли ж ягоди суниці відходять, протягом року можна використовувати зібране під час цвітіння листя рослини. Його вживають у вигляді водного відвару при запаленнях у тонких кишках, при гастриті й катарах товстих кишок, проносах та інших хворобах травних органів. Корисно вживати взимку просто чай із сухих стебел суниць.

Якщо вам дороге ваше здоров'я, то користуйтеся літньою порою, споживайте та заготовляйте якомога більше суниць. Цим ви гарантуете себе від захворювань бодай до наступного суничного сезону.

Висушені на горищі або в печі ягоди суниць взимку використовують для приготування цілющого відвару: 30 г сухих ягід заливають 200-300 мл води, доводять до кипіння і настоюють одну годину.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

РЕБРА ПО КИТАЙСЬКИ

Потрібно:

2 фунти свинячих ребер
Мука, змішана з сіллю і перцем
1 горнятко води
¼ горнятко жовтого цукру
4 ложки оцту
1 ложка соєвого сосу (Soya Bean Sauce)
Сіль і перець
1 ложка крохмалевої мучки (корнстарч)
2 ложки води

Покраяти реберця на одну кістку і кожну кістку розрубати сікачем на половину. Кавальчики мають бути маленькі. Посипати реберця мукою, посоленою і поперченою. Зарум'янити в гарячім смальці. Товщ відцідити з ринки. Додати до м'яса воду, жовтий цукор, оцет, соєвий сос, сіль і перець до смаку. Накрити щільною покришкою і варити на вільнім вогні, аж м'ясо стане м'яке і відстає від кістки. Коли вже готове, розправити крохмалеву мучку водою і додати до м'ясного сосу, мішаючи весь, щоб сос був гладкий. Хто любить густіший сос, може дати трошки більше крохмалевої мучки. Подавати з випеченим рижом, підсмаженими грибками і городиною.

Китайці риж поливають соєвим сосом. Дуже смачне, хто любить відмінні чужонародні страви.

КНИДЛІ ЗІ СЛИВКАМИ

Потрібно:

4 горнятка вареної мнятої картоплі,
2 горнятка муки
1 яйце
1 ложка молока
1 ложечка соли
Сині сливки, приблизно 1 фунт
Цукор
½ фунта масла
4 ложки тертої булки

Змішати картоплю з мукою, додати яйце, молоко і сіль. Замісити тісто, але довго не вимішувати. Тісто має бути вільне і липке. Виложити тісто на стільницю, добре підсипну мукою, і виробити довгий валок. Покраяти на невеличкі кусники.

Приготовити сливки; помити, обсушити на стирці, розкраяти уважно один бік сливки і вийняти кістку, уважаючи при тім, щоб сливка трималася ціла. У середину сливки дати трохи цукру, стулити разом і загорнути в розплесканий кусник тіста, зліплюючи добре береги.

Варити в кип'ячій посоленій воді по кілька книдлів нараз. Коли книдлі спливуть на верх і вже готові, вийняти на ситко, а відтак дати до столової мищини, помастити топленим маслом, а верх посипати цукром і тертою булкою, зарум'яненою в маслі. Подавати гарячими на стіл. Картоплеве тісто дає ніжні, м'які книдлі.

МАКІВНИК КАЛУСЬКИЙ

Потрібно на тісто:

1 ложка масла
1 уніція дріжджів
5 жовтків
1 ціле яйце
6 ложок літньої сметанки
4 ложки цукру-мучки
дрібка соли
борошна (муки) стільки(щоб було не туге тісто (більш-менш 4 пригорщі)

На начинку:

1½ горнятка маку
1 ложка масла
цукру до смаку

Втерти масло з жовтками і одним цілим яйцем, додаючи по одному. Перед тим розробити дріжджі у двох ложках молока із ложечкою цукру. Коли підростуть, влити їх до втертого масла, додати літеплої сметанки, цукор-мучку, дрібку соли і борошно (муку). Вимісити добре аж доки не відстане від руки й посудини.

Мак приготувати скорше, щоб був готовий, коли тісто замішене. Мак вимити, спарити і лишити на дві години. Зілляти воду, втерти, а коли ввесь утертий, розігріти ложку масла на сковороді з ручкою, викинути мак і мішати, щоб випарувала з нього вода. Додати цукру до смаку. Запахом може бути ванілія. Прохолодити. Коли хто любить, може додати родзинків або помаранчевої шкірки.

Тісто розтачати, виложити рівно мак, звинути і вложити у вузьку бляху, щоб підросло високо. Поставити на півтори до двох годин, щоб підросло. Перед печенням помастити яйцем і вложити до печі на 350°. Пекти 45 хвилин.

НАПІЙ ІЗ ТЕМНОГО ВИНОГРАДУ

Потрібно:

1 ф. винограду
1½ кварти води
цукор
2-3 зерна гвоздиків

Виноград почистити, помити, вкинути на кип'ячу воду, нехай раз закипить. Перецідити, додати цукру до смаку, а коли виноград солодкий, додати соку з цитрини, вкинути гвоздики й застудити.

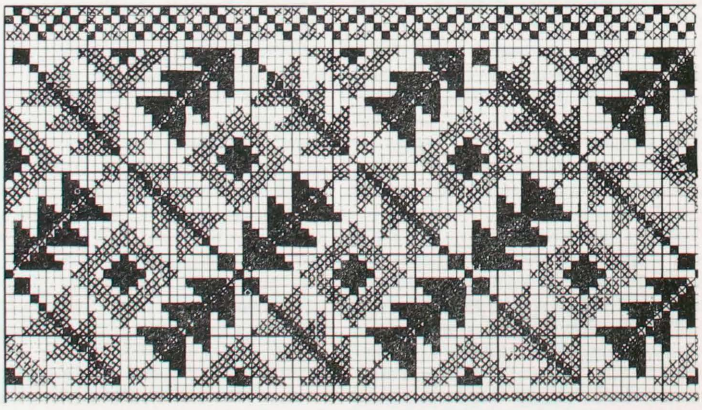

Полик, або уставка до народної сорочки, вишитий хрестиками у двох красках: ▩ — чорна, × — червона. Гілка (виноград) склька разів поздовж рукава від уставки.

Із Збірки Олени Пчілки
Союз Українок Канади, Музей Торонто Філія

ХВОРОБА і ХВОРИЙ

Мабуть, ви спостерігали: кілька чоловіків захворіли на одну і ту ж хворобу. Але один з них одужує швидко, у другого хвороба тягнеться довго і супроводиться різними ускладненнями, третій уже одужав, та ще довго вважає себе хворим, без потреби тепло вдягається, п'є різні ліки, хоч вони вже й ні до чого.

У чому ж річ, чому лікарі кажуть: немає хвороб, є хворі, і лікувати слід не хворобу, а хворого!

Кожній хворобі, крім зовнішніх проявів — запалень, болю, порушень діяльності внутрішніх органів, властива ще й внутрішня картина, тобто реагування людини. Йдеться тут не тільки про реакцію організму, його тканин, органів і систем. Внутрішня картина хвороби — це й психологічна реакція.

Людина повільна, схильна до сумних переживань, нестійка проти несприятливих факторів зовнішнього середовища (таких називають меланхоліками) переноситиме хворобу не так, як людина з сильною, врівноваженою нервовою системою (сангвінік).

Одужання в значній мірі залежить від ставлення людини до хвороби. Один сприймає своє нездоров'я легковажно, запускає строки лікування, ігнорує необхідність зробити призначені аналізи, неакуратно приймає ліки. Такий хворий може, звичайно, видужати, якщо хвороба не дуже важка. Гірше, коли не приділяється належної уваги серйозній недузі.

Є і ще одна крайність. Хвороба нікчемна, а людина повністю їй віддається, нічого не помічає навколо і без кінця прислухається до свого стану: читає спеціальні медичні журнали, знаходить у себе дедалі важчі симптоми глибокого захворювання. Це дуже нагадує переживання студентів-медиків третього курсу, коли вони починають вивчати клініку хвороб людини і знаходять у себе ознаки мало не всіх хвороб. Психічний стан заглиблених у своє захворювання людей лікарі називають „хворобою третього курсу". З союзника лікаря така людина перетворюється на його противника. Немало сприяє цьому скепсис хворих, їх невір'я у можливості медицини.

Частіше, мабуть, трапляється, коли людина ставиться до факту свого захворювання розумно, неухильно виконує всі призначення лікаря, цілком довіряє його авторитетові і знанням. Серйозність недуги не перебільшується і не применшується.

Часом люди соромляться звертатись до лікаря, знаючи, що треба буде розповідати про інтимні речі. Це дуже шкідлива помилка. Не буває хвороб ганебних, як нема і „благородних". Кожна — це лихо, і медики прагнуть всіма засобами допомогти людині позбутися його.

Отже, перебіг хвороби багато в чому залежить від стану психіки, характеру людини.

Непотрібні хвилювання, психічне перенапруження — все це ускладнює, гальмує процес одужання. Тому слід уникати негативних емоцій, створювати сприятливий моральний клімат у сім'ї і на роботі. Дуже важлива у цьому розумінні роля психогігієни. Представники цієї науки вивчають вплив факторів зовнішнього середовища на психічну діяльність, цікавляться робочим місцем людини, продуктивністю її праці в різні відрізки дня. Важливе значення надається взаємовідносинам на роботі. Відомо ж, що виробничі конфлікти частіше, ніж домашні, призводять до розладів діяльності нервової системи, неврозів, цілого ряду захворювань, зокрема, серцево-судинної системи. Тому важливо, щоб на роботі був здоровий мікроклімат, доброзичливі, спокійні стосунки між людьми.

В. БЛЕЙХЕР,

доктор медичних наук.
„Радянська Жінка"

Відділ ім. Доньки України у Тандер Бей, Онт. складає $5.00 на нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Катерини Тацюк, матері нашої членкині Тереси Кулий. Бл. п. Катерина відійшла у вічність 30 липня 1974 року. Всім членам родини покійної висловлюємо глибоке співчуття.

ЗА ВІДДІЛ ДОНЬКИ УКРАЇНИ
С. Клименко, секр.

— — — — —

На свіжу могилу мого дорого брата, бл. п. Семка Михайлюка, який упокоївся 9 липня 1974 року в Детройті, Міш., ЗДА, складаю китицю найкращих, замаєних зеленню квітів й у світлу пам'ять покійного засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Брат Михайло Михайлюк,
Вернон, Б. К.

СПРОСТУВАННЯ

У виказі пожертв на Музейну Фундацію Союзу Українок в ч. 7 - 8, на ст. 17 робимо спростування. Має бути: **Анаст. Погранична з Ніягара Фалс склада $50.00** (було надруковано $5:00).

P 13M JAN 75
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA
T5B 0A7

Братство Св. Володимира — Торонто 1
П. Кум — Принц Альберт, Саск. 1
В. Барбаза, Сарнія, Онт. 1

Зголосились безпосередньо за журналом:

Пані: К. Кончаковська — Поркюпейн Плейн, Саск.
Ярослава Шафренюк — Ізлингтон, Онт.,
Дж. Турченюк, Реджайна, Саск.,
Єлисавета Іванчук — Мейфир, Саск.

Усім щиро дякуємо.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Л. Українки, Н. Грицина переслала $32.00

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, П. Ключевич на передплати переслала 48.00

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянс(кої, Р. Петращук на передплати 18.00

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, А. То- $24.00 на передплати.

Содборі, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, М. Макаренко на пресовий фонд 3.00

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, Ю. Головата $18.00 на передплати. В. Кузьменко $12.00 на передплати.

Принц Алберт, Саск. — Відділ ім. Княгині Ольги, В. І. Марковська переслала $18.00 на передплати.

Смокі Лейк, Алта. — Відділ ім. Лесі Українки, М. Кокотайло переслала $18.00 на передплати.

Монтреал, Квс. — Відділ ім. Доньки України, М. Нема $36.00 на передплати.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, М. Білоус $24.00 на передплати.

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович, А. Мисак $18.00 на передплати.

Сарнія, Онт. — З приводу 20-их роковин упокоєння Юрія Барбази, від родини на пресовий фонд журнала В. Барбаза зложив 10.00

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані: Йосипа Чепесюк — Тандер Бей, Онт. $10.00
Елена Бартко — Вернон, Б. К. 10.00
Іванна Іваночко — Торонто, Онт. 8.00
Марія Шпитковська — Бімзвил, Онт. 5.00
Ольга Семенюк — Емерсбург, Онт. 5.00
Маріянна Луцак — Едмонтон, Алта. 4.00
Анна Цибак — Едмонтон, Алта. 4.00
Л. Федоренко — Торонто, Онт. 4.00
М. Косташ — Едмонтон, Алта. 3.00
Ніна Кузьменко — Лондон, Онт. 3.00
Катерина Грабовська — Давнзвю, Онт. 3.00
М. Полонич — Ванкувер, Б. К. 3.00
Галя Фодчук — Вегревид, Алта. 2.00
Н. Малицька — Едмонтон, Алта. 1.00

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: М. Нема — Монтреал, Кве. 2
Марія Скоморовська — Китченер, Онт. 1
М. Гриценко — Ванкувер, Б. К. 1

УЧИТЕЛІ і ВИХОВНИКИ!

Чи Ви вже познайомлені з цими посібниками для навчання української мови? Коли ні, то зробіть це негайно. Учителі рідних шкіл, які почали навчати школярів мови з цього підручника є дуже вдоволені вислідом.

Підручники опрацювала досвідчена учителька державної і рідної школи. Методично він найбільше сьогодні відповідає тим школярам, які приходять до школи зі слабим знанням української мови.

Це є перша частина — „Осінь". Крім лекцій в ній є порадник учителям як проводити лекції в обидвох мовах — українській і англійській. Друга частина „Зима" продовження першої є в продажі. Ціна $2.00 за примірник.

Замовлення разом з грішми посилайте на адресу Ради Української Школи.

UKRAINIAN EDUCATIONAL COUNCIL OF CANADA
9 St. Johns Ave.
Winnipeg, Manitoba